

Notat

Orientering om færdig visionsplan for Sundholm

Resumé

Klima-, Miljø- og Teknikudvalget orienteres om den færdige visionsplan for Sundholms udearealer, der indgår i kvarterplanen for Områdefornyelse Sønderbro. Visionsplanen medfinansieres af Realdania og viser hvordan Sundholm kan løftes, hvis der politisk bestilles budgetnotat herom og anvises finansiering ifm. kommende budgetforhandlinger. Der er dialog med Realdania om evt. medfinansiering.

Sagsfremstilling

Visionsplanen for Sundholm er en del af projektet 'Sammen om Sundholm', der indgår i kvarterplanen for Områdefornyelse Sønderbro (BR 22. august 2024). Projektet har til formål at løfte udearealerne på Sundholm, et område der i dag håndterer nogle af de mest udsatte borgere i København. Sundholm rummer forskellige herberg og bosteder for omkring 250 udsatte voksne med bl.a. psykiske problemstillinger og misbrug. Socialforvaltningen har de seneste år oplevet en forråelse og et øget konfliktniveau på Sundholm med omkring 1.000 årlige politiforretninger. Samtidig færdes mange andre københavnere igennem Sundholm, for eksempel til daginstitutioner, skole, byhave, foreningshus eller til atelierfællesskab for kunstnere.

Sundholm er opført i 1908 som en tvangs- og arbejdsanstalt med omkringliggende voldgrav, der dog ikke eksisterer i dag. Arkitektonisk lukker Sundholms udearealer sig derfor om sig selv med høje hegn og få adgangsveje. Sundholms udearealer fremstår utrygge, nedslidte, i dårlig kvalitet og præget af asfalt og hårde belægnings. Dertil er opholdsmulighederne få, hvilket medvirker til at højne koncentrationen af områdets udsatte brugergrupper omkring de eksisterende opholdsområder. Som følge heraf oplever mange af områdets brugere et højt konfliktniveau og ringe muligheder for at være sammen i mindre fællesskaber, ligesom mange af områdets naboer ikke føler sig trygge ved at færdes igennem området.

Visionsplan for Sundholm

Visionsplanen for Sundholm "Et omsorgsfuldt og skabende kvarter" præsenterer en samlet plan for, hvordan Sundholm kan udvikles, så området løftes og åbnes mere, så det understøtter Sundholms

02-06-2026

Sagsnummer i F2
2026 - 12206

Dokumentnummer i F2
263221

Sagsnummer i eDoc
2026-0183290

Mobilitet, Klimatilpasning og
Byvedligehold

Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

institutioner og tilbud bedre og så området opleves mere trygt og inkluderende. Visionsplanen skal ligeledes samle områdets mange aktører omkring en fælles retning for, hvordan området kan indrettes.

Visionsplanen har fokus på at skabe større tryghed og værdighed for Sundholms beboere, brugere, medarbejdere og naboer ved at arbejde med områdets disponering og indretning. Dette omfatter bl.a. åbning af Sundholm mod den omkringliggende by, flere og forskelligartede mødesteder så opholdet spredes mere ud, mere grønt, så området fremstår mindre råt og mere venligt, og bedre oversigtsforhold, så trygheden sikres.

Visionsplanen er udarbejdet af rådgiverteamet fra Os Arkitekter, Carlberg og Sweco, og den er medfinansieret af Realdania med 1,5 mio. kr.

Rådgiverteamet har i samarbejde med Områdefornyelse Sønderbro inddraget beboere, brugere, ansatte og aktører på Sundholm for at lave en visionsplan, der afspejler områdets erfaringer, behov og ønsker. En tværkommunal følgegruppe bestående af repræsentanter fra SOF, KEJD, ØKF, BUF, KFF og KTF er desuden tilknyttet projektet.

Økonomi

Klima-, Miljø- og Teknikforvaltningen skønner, at realisering af de dele af visionsplanen, der vedrører Sundholms udearealer, vil kunne gennemføres indenfor en ca. 5-årig tidshorisont og have et budget på 150-200 mio. kr. Dette vil blive kvalificeret og præciseret yderligere, hvis der bestilles et budgetnotat herom. Forvaltningen er i dialog med Realdania om medfinansiering til realisering af visionsplanen. Det er forvaltningens umiddelbare vurdering, at Realdania forholder sig positivt hertil. Forvaltningen forventer desuden at afsøge yderligere fondssamarbejder.

Videre proces

Når Klima-, Miljø- og Teknikudvalget er orienteret vil Områdefornyelse Sønderbro fortsætte dialogen med bl.a. Realdania, følgegruppen og lokalområdet med henblik på at rejse opbakning og finansiering til realisering af visionsplanen.

Realisering vil dog kræve at der afsættes finansiering ifm. kommende budgetforhandlinger, på baggrund af en politisk bestilling af et budgetnotat.

Bilag

Visionsplan for Sundholm: Sundholm – et omsorgsfuldt og skabende kvarter

Peter Højer
Vicedirektør

Visionsplan Sundholm

Et omsorgsfuldt og skabende kvarter

Indholdsfortegnelse

Inddragelse	side 3
Velkommen til Sundholm	side 4
Tidslinie	side 5-6
Læsevejledning	side 7
10 års perspektiv	side 8
Vision	side 9
Strategier	side 13
Historisk forankring og udvikling	side 14
Socialt helle med tydeligt byrumshieraki	side 18
Grønt kvarter	side 20
Plads til forskellighed	side 22
3 års perspektiv	side 24
Illustrationsplan	side 25
Designprincipper	side 26
Landskab	side 32
Programmering	side 36
Designmanual	side 44
Øjne på	side 46
Mindre åbningstræk	side 47

Visionsplan for Sundholm er udarbejdet i maj 2026 af Os arkitekter, Carlberg og SWECO for Områdefornyelsen Sønderbro, Københavns Kommune og Realdania.

Inddragelse

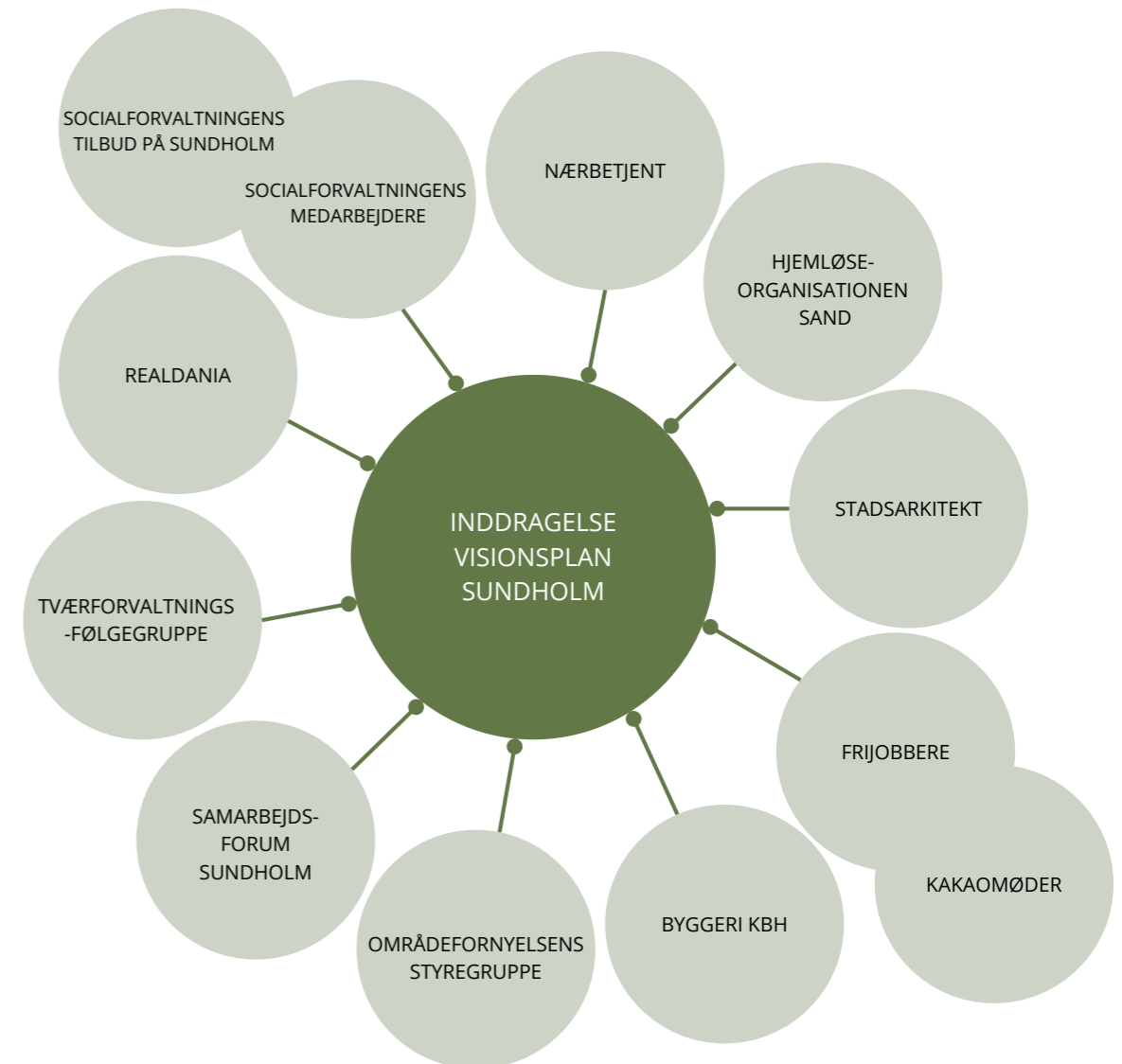
”Der bliver jo faktisk passet på roserne. Måske skal vi væk fra strategien om at alt skal være så clean som muligt, så det er nemt at rydde op.”
(Medarbejder aktivitetscenter Sundholm)

”Overdækning er vigtigt. Når det regner og man står i porten er det utrygt at gå igennem porten.” (Beboer herberget)

”Beboerne skal opleve at Sundholm er deres sted og alle andre er gæster. Derfor skal rammerne udvikles på deres præmisser og ikke på vores.” (Repræsentant fra Samarbejdsforum Sundholm)

Sammen om Sundholm

Visionsplanen tager afsæt i Sammen om Sundholm - Program for visionsplan, udarbejdet af Områdefornyelsen Sønderbro, Københavns Kommune i samarbejde med Samarbejdsforum Sundholm, deltagere på kakaomøderne og Styregruppen for Områdefornyelsen Sønderbro.

Som en del af udviklingen af visionsplanen har områdefornyelsen og rådgiverteamet i fællesskab gennemført en supplerende inddragelsesproces med workshops, møder og samtaler med aktører i og omkring Sundholm. Målet har været at skabe en visionsplan, der ikke blot tegner en retning, men også afspejler de erfaringer,

behov og håb, der findes i området.

Vi ser det som en grundlæggende forudsætning at give stemme til dem, der bor, arbejder og opholder sig i Sundholm i dag. De mange forskellige perspektiver på og omkring området har været et aktiv i processen og er søgt balanceret i visionsplanen. Derfor præsenteres planen i to spor: et langsigtet, strategisk og visionært blik på Sundholm i et 10-årigt perspektiv og et mere nært og handlingsorienteret blik på udviklingen i et 3-årigt perspektiv.

Velkommen til Sundholm

Opførelsesår: 1905-1908

Arkitekt: Emil Jørgensen, historicistisk stil

Opført som: Arbejds- og tvangsarbejdsanstalt

Oprindelig kapacitet: ca. 1000 indskrevne arbejdere

Navn: Sundholm. Holm fordi terrænet blev hævet med jorden fra en 6 meter dyb voldgrav

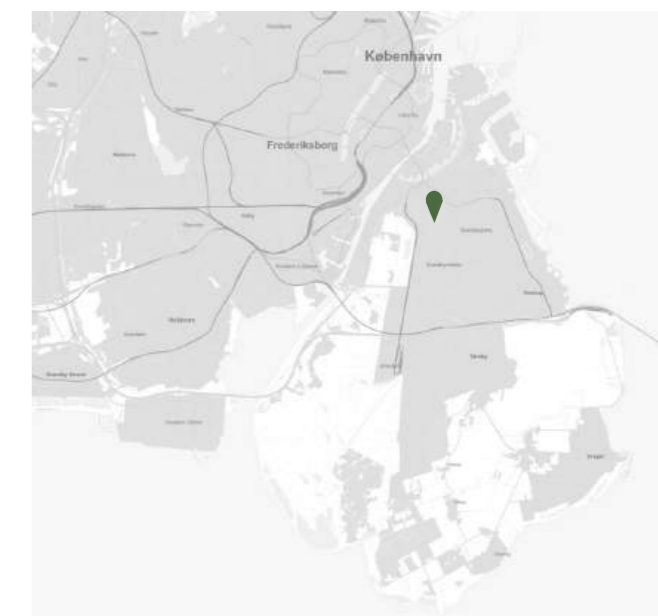
Bygninger: Ca. 20 stk.

Samlet areal: ca. 89.000 kvm

Udeareal: ca. 30.000 kvm ~ 9 stk. 11-mands fodboldbaner

Funktion i dag: 12 sociale tilbud. Derudover flere funktioner under Kultur, fritids- og borgerservice forvaltningen samt Børne og ungeforvaltningen.

Ansatte og brugere: 250 ansatte og 250 pladser. **Brugere:** ca. 300 daglige brugere

Et kvarter i byen

Sundholm blev opført af Københavns Kommune 1908 som en moderne tvangs- og arbejdsanstalt med plads til 1.000 borgere. I dag udgør Sundholm sit eget lille bykvarter – en by i byen – med en bred vifte af kommunale tilbud målrettet nogle af de allermest udsatte borgere i vores samfund. I de senere år er flere kultur- og fritidstilbud flyttet ind i kanten af kvarteret.

Geografisk ligger Sundholm tæt på Københavns Universitet og DR-byen mellem Amagerfælledvej og Sundholmsvej og forbinder flere bydele – fra Indre By til Ørestad og Amager Øst. Der er kort afstand til metrostationerne Amagerbro og DR Byen.

Sundholmskvarteret fremstår på samme tid isoleret men stadig let tilgængeligt og indgår som en del af et større bymæssigt netværk med både boligområder, uddannelsesinstitutioner og større arbejdspladser i umiddelbar nærhed. Mod nord grænser Sundholm op til Amager Fælled Skole med cirka 900 elever, mod øst et område med blandede boligformer, mod vest ligger Ørestad Nord med Danmarks Radio og Københavns Universitet. Mod syd ligger det almene boligområde Hørgården.

Visionsplan Sundholm udpeger en retning for den langsigtede udvikling af Sundholm frem mod 2040, med afsæt i et grundlæggende kvalitetsløft af områdets udearealer.

Når man vil tegne fremtiden for Sundholm frem mod 2040, er man nødt til at forstå, hvor Sundholm kommer fra.

Tidslinje Sundholm

Fra endestation til trinbræt

“Kortspil tærningespil og lignende straffes med Indeholdelse i 14 dage og spillenes konfiskation. Ligeledes straffes al handel mellem de Indlagte med 14 dages Indeholdelse.

Uddrag af “Over Ladegården til Sundholm”, af Aksel Beldring m.fl. (1993)

Gunnar fortæller: “Tæskeholdet regerede på Sundholm langt op i 90’erne. Tæskeholdet blev altid tilkaldt, når der var problemer, eller folk var ’oppe at køre’. Jeg har set folk få rigtig mange tæsk.”

(Fortalt til Robert Olsen. Uddrag fra bogen Himlen over Amager har striber, under udg.)

Kristina fortæller: “Jeg hader Sundholm. Hver gang jeg kommer ind ad porten, bliver jeg ramt af ’sundholmsyndromet’. Jeg bliver suget ind i en sump af stoffer, alkohol, dårlige venner og det ender altid med vold. Og jeg kan ikke lade være - også selv om jeg bare skal besøge nogen.”

(Fortalt af Kristina til Robert Olsen. Uddrag fra bogen Himlen over Amager har striber, under udg.)

Minik fortæller: “Da jeg kom herved, ville jeg bare væk fra Grønland. Jeg sagde, at jeg havde fået arbejde i Danmark. Men jeg havnede her på Sundholm. Jeg hadede det fra første dag, jeg gik ind gennem porten. Det lugter. Det er grimt. Det er nedslidt. Alle er aggressive. Det eneste, man kan gøre her, er at drikke med de andre. Mit liv er lige så gråt som en novemberdag i en corona-tid. Jeg kommer til at dø på Sundholm.”

(Fortalt til Robert Olsen. Uddrag fra bogen Himlen over Amager har striber, under udg.)

Kilder

Over Ladegården til Sundholm, af Aksel Beldring m.fl. (1993)

Fra tvangsarbejdsanstalt til hjemløsetilbud, Dagbladet Information (2008)

Himlen over Amager har striber, af Robert Olsen, under udg.

Fra anstalt til sociale tilbud (1908-2000)

Sundholm blev opført i 1908 som en Arbejds- og tvangsarbejdsanstalt med voldgrav, hegn og vildroser omkring. Her parkerede myndighederne byens fattige, husvilde, prostituerede, psykisk syge og misbrugere. ”Lemmer” blev de kaldt. Der var plads til over 1.000 indskrevne. De fleste sov 25 sammen på sovesale.

Fra 1960 ændrede anstalten navn til forsorghjem, men de indskrevne havde frem til 1976 arbejdspligt i Sundsholms værksteder, virksomheder og landbrug. Fokus var på resocialisering gennem tvangsarbejde. Vagter med knipler sørgede for ro og orden.

Det radikale brud 2000

I 1990’erne blæste nye vinde. Socialreformen i 1998 gjorde op med bistandsloven og erstattede principper om passiv forsørgelse med principper om aktivering og udvikling.

På Sundholm gjorde daværende forstander, Aksel Beldring, op med tvangsanstalten og dens lukkede porte og introducerede nye socialpædagogiske tilgange med inddragelse og værdighed i fokus.

På Sundholm endte det ideologiske nybrud med et radikalt brud med den oprindelige helhedsinstitution. Sundholm som samlet organisation blev nedlagt og erstattet af en række selvstændige institutioner.

Fragmentering 2000-2025

De seneste 25 år har Sundholm været præget af fragmentering og en løbende knopskydning. Nye tilbud, nye målgrupper og nye indsatser er kommet til. I dag er der både herbergcenter, døgninstitution til kriminalitetstruede unge, u-visiteret natcafé, aktivitetscenter, ungdomsfængsel, plejeboliger, misbrugscenter, stofindtagelsesrum m.fl.

Dertil er kommet en række tilbud inden for uddannelse, kultur og fritid. Opgøret med helhedsinstitutionen var nødvendigt, men den organisatoriske fragmentering kom med en pris. Helhedsperspektivet forsvandt, og som en tydelig fysisk manifestation herpå blev rummet mellem Sundholms institutioner efterladt som et herreløst ingenmandsland. Alle veje i kvarteret hedder det samme, og borgerne beskriver i dag et slidt, rå og utrygt miljø.

En ny balance 2025

Trods et bevaringsværdigt kulturmiljø og en beundringsværdig socialfaglig indsats fra mere end 250 kommunalt ansatte, så er de slidte rammer og koncentrationen af udsathed i Sundholm med til at fastholde en stemning af utryghed og mismod. Af endestation. Københavns Kommune har derfor igangsat Sammen om Sundholm. Fra januar 2025 er socialforvaltningens institutioner i Sundholmskvarteret igen forenet under én fælles ledelse, ligesom der er formaliseret et samarbejde på tværs af relevante forvaltninger.

Genetableringen af et helhedsperspektiv og et tværgående ansvar skal både sikre bedre koordinering af individuelle borgerforløb, bedre mulighed for at indgå i dialog med Sundholms omverden og en bedre udnyttelse af ressourcerne i området. Det er denne nye balance mellem de enkelte aktører og en styrket helhedsorienteret tilgang, som visionsplanen skal understøtte.

På vej mod 2040

I det kommende årti vil vi se de seneste års socialpolitiske reformer blive rullet ud. Hjemløserreformen og den kommende Værdighedsreform. Housing First vil fortsat være den primære tilgang. I København vil der være et særligt behov for skræddersyede indsatser rettet mod de allermest udsatte grupper. Fagfolk peger på, at både antallet af udsatte borgere og kompleksiteten i deres problemstillinger vil vokse. Sundholm skal med andre ord løfte en stor og meget vanskelig social opgave.

Kun med de rette organisatoriske, økonomiske og fysiske rammer kan Sundholm forløse sit potentiale og sikre vores mest udsatte medborgere værdighed og livskvalitet. – og blive et socialfagligt kraftcenter af national betydning.

Realisering af Visionsplanen er et afgørende skridt i retning mod at give Sundholm de rammer, der skal til.

Sammen om Sundholm

Fysiske rammer som understøtter social forandring

Læsevejledning: Visionsplanen præsenteres i tre hovedkapitler. Efter denne indledning følger først et kapitel med visionen i et 10 årigt perspektiv. Dernæst præsenteres planens fire hovedstrategier, og sidst følger en detaljeret gennemgang af den fysiske transformation af Sundholms uderum i et 3 års perspektiv.

Sundholm som endestation

Slidte udearealer, stor andel belagt areal, svært at orientere sig, få opholdssteder og høj grad af utryghed.

*“Det er et fucking fængsel.”
(Borger om hans syn på Sundholm)*

Sundholm som socialt helle

Løft af udearealer med værdige og trygge rammer for Sundholms 250 beboere, 400 ansatte og kulturfunktioner.

*“Sundholm er et sted uden helle. Alle rum er festrøm. Mit største ønske er rum - både inde og ude - hvor alkohol, stoffer og pushere ikke er tilladt. Rum hvor man kan lave noget konstruktivt ligesom i Byhaven.”
(Borger, der bor på herberget nr. 16)*

Sundholm som trinbræt

Sundholm som regional ramme for nye måder at bekæmpe udsathed med meningsfuld aktivering til Københavns udsatte.

*“Vejen ud af udsathed går gennem mening, ansvar og deltagelse - og det er det, frijobs kan skabe.”
(Medvind, socialøkonomisk virksomhed)*

Sundholm i dag

3 års perspektiv / Etablering af nye værdige udearealer

10 års perspektiv / Fysiske rammer som understøtter social forandring

10 års perspektiv

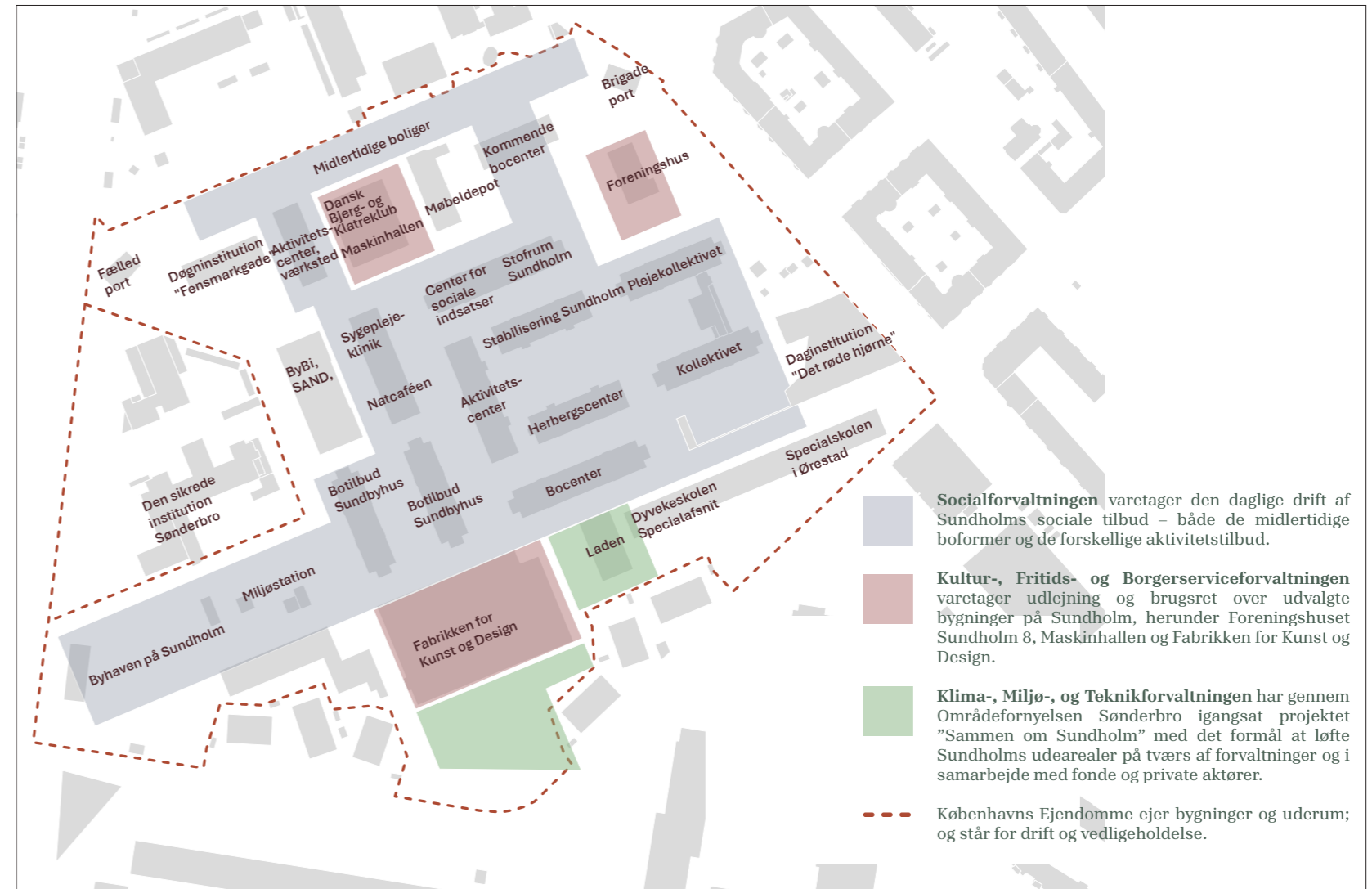
Fysiske rammer som undersøger social forandring

Vision

Visionsplanen peger på et fremtidigt Sundholm, der både ude og inde fremstår trygt, værdigt og omsorgsfuldt. Et sted, der giver plads til meningsfulde fællesskaber og individuel ro. Et historisk kvarter med stærk egenidentitet, men alligevel en integreret del af byen. Et skabende og landskabeligt kvarter, som inviterer til at gøre noget og gøre det sammen. Et kvarter med klarhed og kvalitet samt en mangfoldighed i byrummene, som favner forskelligheden blandt brugere og besøgende.

Vision

Fysiske rammer som understøtter social forandring

Forudsætninger

- Kommunalt ejerskab af hele arealet
- Svær udsathed i mange former
- Et helt særligt ansvar

Sundholm er landets mest udsatte byområde. Her bor borgere med meget komplekse problemer og et stort behov for hjælp og støtte. Københavns Kommune har i kraft af sit ejerskab til hele området en unik mulighed for at placere en bred vifte af institutioner målrettet de borgere, der har det allersværest.

Gennem Sundholms omskiftelige historie har brugere og personale til alle tider beskrevet miljøet som utrygt og hårdt. Aktuelt er udviklingen præget af et stigende antal beboere med svære psykiske diagnoser, og et misbrugsmiljø, hvor hårde stoffer fylder stadigt mere. Samtidigt rykker nye uddannelses-, kultur- og fritidsinstitutioner ind i kanten og sætter fokus på Sundholms møde med den omkringliggende by.

Sundholm er på mange måder noget helt særligt, og der påhviler derfor også kommunen og lokalsamfundet en helt særlig opgave og ansvar for at sikre, at Sundholm også i fremtiden tager bedst muligt vare på Sundholms brugere. De har om nogen brug for mest mulig livskvalitet og et værdigt samspil med den omkringliggende by.

Potentialer

- Stærke tværforvaltningssamarbejder
- 250 ansatte med daglig gang på Sundholm
- Natur og arkitektur i en klasse for sig
- Et lokalområde som vil Sundholm det bedste

Selvom udfordringerne på Sundholm er store, så er potentialerne det også:

De fire forvaltninger, med direkte aktiviteter i Sundholm, har mulighed for at etablere en styregruppe på ledelsesniveau, som skal være med til at koordinere indsatserne i området og sikre ressourcer og politisk opbakning. Til gavn for alle forvaltninger.

Det historiske anlæg rummer åbenlyse kvaliteter. Både arkitektoniske og funktionelle. Og man fornemmer at Sundholm rummer potentialet til at udvikle sig til en grøn oase.

Ud over områdets 250 daglige brugere har op mod 500 mennesker deres virke i området, som ansatte i Sundholms institutioner eller som lejere i de kommunale lejemål. Endelig har dialogen med områdets lejere og naboer vist, at der er bred lokal opbakning til Sundholm og et udtalt ønske om, at Sundholm fortsat skal være et helle for udsatte.

Vision

Fysiske rammer som understøtter social forandring

Grusflader

Grønne uderum

Grønne aktivitetssteder. Foto

Grennesminde cafe og produktion

Mad med mere / Fish Tank Vesterbro.
Foto:

Butik Kofoed Skole (foto:)

Flere træer

Rolige ophold. Foto

Historiske bygninger

Zoneinddeling med beplantning

Cykelværksted Kofoed
skole (foto:)

Mad med mere / Fish Tank Vesterbro
Foto:

Bedre balancer

- Mellem fleksibilitet og tydelighed
- Mellem beskyttelse og åbenhed
- Mellem fysisk og social sammenhængskraft

Der er på den ene side brug for en høj grad af fleksibilitet, så Sundholm løbende kan udvikle sig og tilpasse sine tilbud til skiftende behov. Omvendt er der behov for at differentiere, skabe klarhed og mulighed for at vælge mellem forskellige kvaliteter. Der er et ønske om at gøre op med det institutionelle og gøre Sundholm til et ligeværdigt kvarter i byen. Omvendt er der et udtalt ønske om at bevare Sundholm som et helle for byens udsatte, og fastholde, at udviklingen skal ske på brugernes præmisser. Byen må ikke vælte Sundholm omkuld, men gerne inviteres lidt tættere på.

Mens synet på samfundets udsatte og de sociale indsatser har ændret sig dramatisk gennem historien, så har områdets fysiske rammer i vidt omfang fastholdt deres institutionelle karaktertræk. Betydningen af de fysiske rammer for kvaliteten af livet mellem husene er veldokumenteret. Facadernes karakter, samspillet mellem inde og ude, forhavernes udstrækning og mange andre små og store greb, er afgørende for menneskers mentale velbefindende og sociale liv. Deres livskvalitet.

Der er i dag hårdt brug for, at områdets fysiske rammer løftes, så de bedre understøtter det sociale liv.

Et trinbræt for de allermost udsatte

- Byudvikling som skaber værdighed og social forandring

Sundholms udfordringer er store, og kompleksiteten er høj. Men visionen er klar. Hvor Sundholm i dag af nogle beskrives som "et fængsel" og "en endestation", så skal Sundholm i fremtiden opleves som en tryk og værdig ramme – også om et liv i social udsathed. Det skal være et værdigt sted, som giver plads, men også tilbyder muligheder for forandring - for at få ro, falde ned, få styr på kaos, engagere sig, føle mening, opleve øget autonomi og for at blive værdsat og anerkendt.

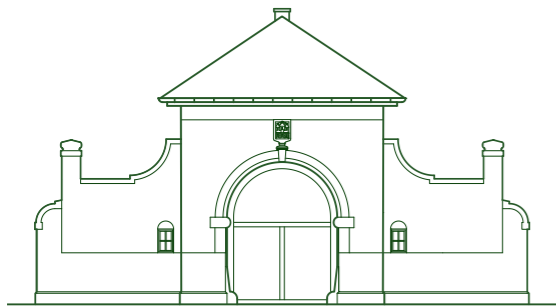
De fysiske rammer kan ikke gøre det alene, men sammen med stærke partnere, frivillige fællesskaber, kulturaktører, lokale foreninger, et styrket tværkommunalt samarbejde og en vilje til at arbejde koordineret og strategisk, kan et grundlæggende kvalitetsløft af Sundholms udearealer være første skridt i den nye fortælling.

4 strategier

01

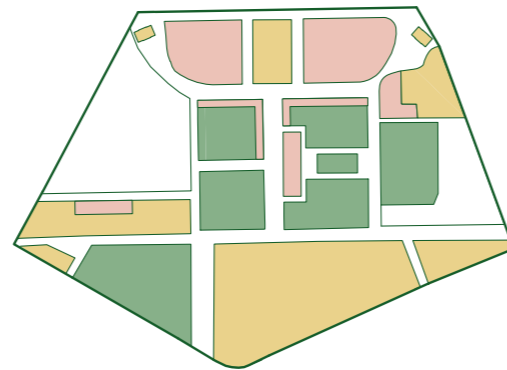
**Historisk forankring
og udvikling**

Fremhæve historiske og arkitektoniske kvaliteter og omdanne fra anstalt til omsorgsgivende ramme.

02

**Socialt helle med tydeligt
byrumshieraki**

Socialt helle og bykvarter for Sundholms borgere med tydelige hovedforbindelser og byrumshieraki.

03

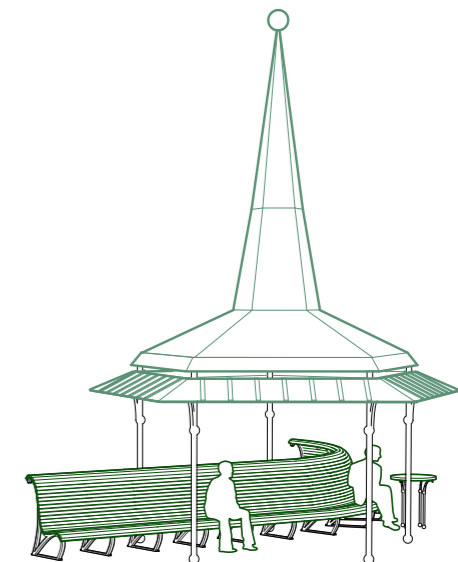
Grønt kvarter

Grønt erstatter belagt. Varierede landskabsrum for ro, aktivitet, variation og sanselighed.

04

Plads til forskellighed

Flere steder til ophold og aktivitet med plads til forskellige stemninger og meningsfulde fællesskaber.

01_Historisk forankring og udvikling

- Strategi nr. 1 - historisk forankring og udvikling - handler om, at der på samme tid er brug for at bygge videre på og gøre op med områdets historiske arv
- Visionsplanen nyfortolker det historiske byrumshierarki og etablerer en tydelig zonerings og grønne udearealer i hele Sundholm.
- Visionsplanen fremhæver de stærke arkitektoniske kvaliteter og stedets egenart.
- Fremtidens Sundholm er koblet bedre på byen gennem trygge forbindelser, klare overgange og et nyt indre rumligt og trafikalt hierarki.

Baggrund

Sundholms bygninger fremstår som en arkitektonisk helhed med store kvaliteter, men bærer samtidig tvangsanstaltens lukkede anatomi med sig, som gør livet i bygningerne svært at aflæse. Områdets oprindelige grundstruktur er stadig gældende, og selvom voldgraven er fjernet, er det også i dag de to porte, der tydeligst indikerer indgangene til området. Dette, sammen med tvangsanstaltens lukkede facader, gør at Sundholm den dag i dag fremstår lukket og afvisende.

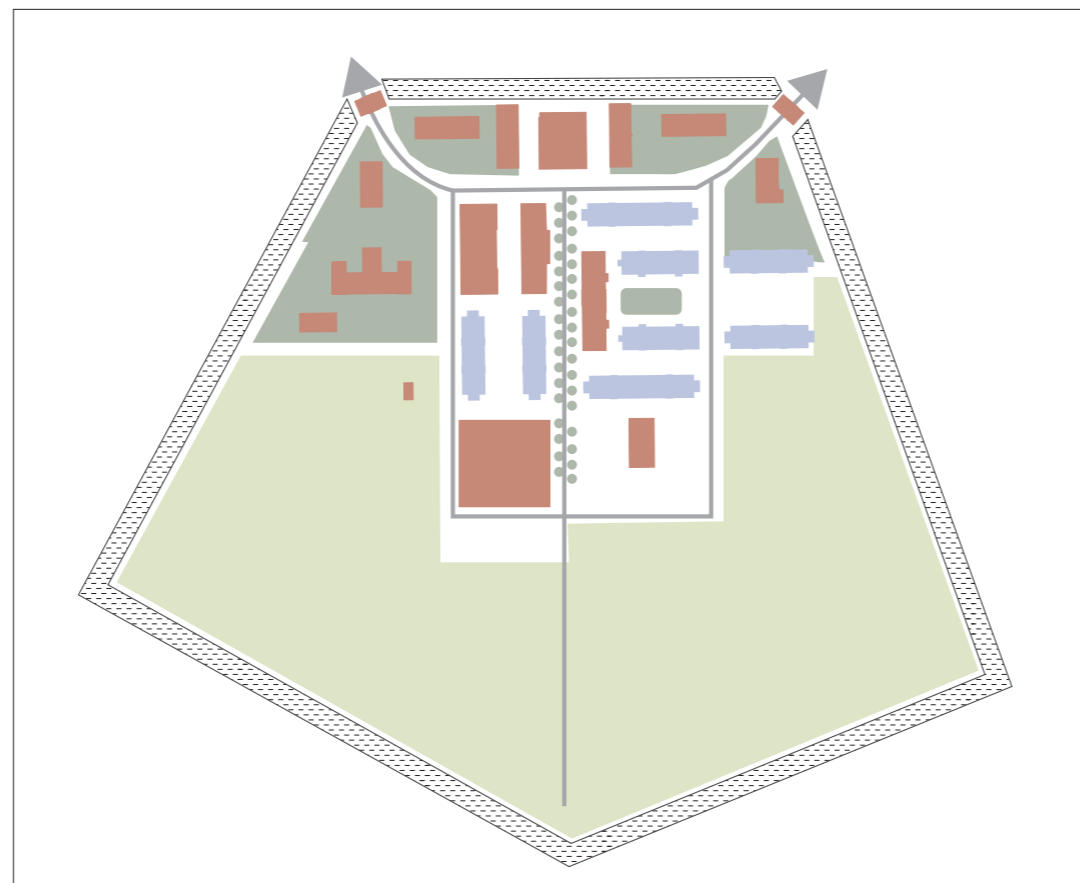
Indenfor voldgraven var Sundholm underlagt et tydeligt hierarki og symmetri. Landskabet i nord havde små haver til de ansatte, mens tvangsboligerne i kontrast havde pigtrådsindhegnede og primært belagte gårdrum. Ahorn Allé markerede en central produktionsakse, og sydpå dominerede landbrug og dyrehold.

Sundholms Stemmer

“Indtil 1980’erne blev der delt kontakthjælpschecks ud i porten og der blev uddelt prygl, hvis ikke man opførte sig ordentligt. Der er meget historie i Sundholm, men ikke al historie er sjovt, at blive set som en del af, som beboer.”

(Medarbejder Sundholm)

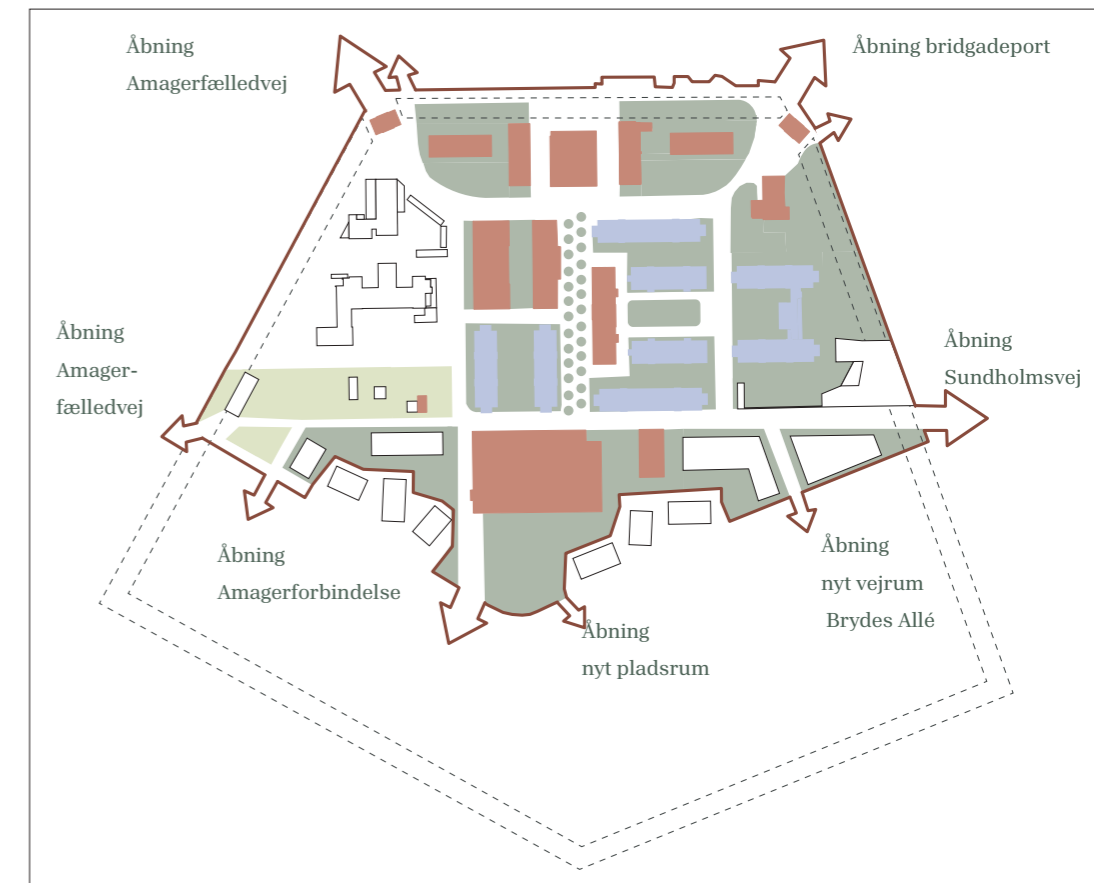
En by i byen Anstaltens oprindelige arkitektur

- Produktionsbygninger og tjenesteboliger. Særlige rumligheder og detaljering. 1-2 etager (kirken undtaget)
- Tvangshuse og arbejdsanstalter. 4 etager
- Landbrug
- Haveanlæg ved tjenesteboliger
- Allé

End del af byen Historiske potentialer sættes i spil

- Værksteder, kultur og fællesskabende funktioner placeres i historiske produktionsbygninger og tjenestefunktioner med særlige rumligheder og arkitektur.
- Boliger i historiske boligbygninger
- Byhave med reference til landbruget
- Haveanlæg i hele Sundholm
- Allé reetableres

Adgangsforholdene opleves som uoverskuelige og til tider intimiderende. Man kan ikke se, hvad portenes mørke nicher gemmer, og det kan føles uforudsigeligt og utrygt – både for beboeren på herberget og for naboen, der skal passere eller besøgende til Sundholm 8.

Porten til Sundholm

Brigadeporten ligger på kanten og har med sin historiske funktion og smukke arkitektur potentialet til at gå fra at være en utryk sluse til at blive en ny symbolsk port til Sundholm. En stærk og identitetsgivende markør, som med udstillinger eller kunst kan fortælle omverden og gæster om Sundholms historie og om livet på Sundholm.

Midlertidigt kan den måske bruges til udstilling af genstande fra Sundholms arkiv i Svendborg og som infopunkt om den kommende omdannelse. På sigt kan der udvikles funktioner som bytcentral, mødested for Sundholmsværter eller et korps af cykelshinende frijobbere.

Historisk beretning:

“Sundholm var en by i byen. Et lukket område med dybe kanaler rundt om og kranset af pigtrådshegn, 2 porte strengt bevogtet af vagter, som undersøgte alt, når de “indlagte” kom hjem fra den ugentlige fridag,” (Fra Beldring, A. og Kaare Olsen: Over Ladegaarden til Sundholm)

En ny fortælling

Nyt liv i Sundholms produktionsanlæg

- Kan fyrtårnene i det oprindelige produktionsanlæg genoplives og udvikles med nye tilbud om meningsfuld beskæftigelse for brugerne – i samarbejde med sociale aktører, kulturinstitutioner, kreative erhverv og frivillige fællesskaber?
- Kan områdets mange ansatte og brugere danne marked og grundlag for at afprøve nye former for socialøkonomiske forretningsmodeller, hvor civilsamfund, frivillige og kulturelle aktører bidrager til både social værdi, lokal identitet og bæredygtig udvikling?

Baggrund

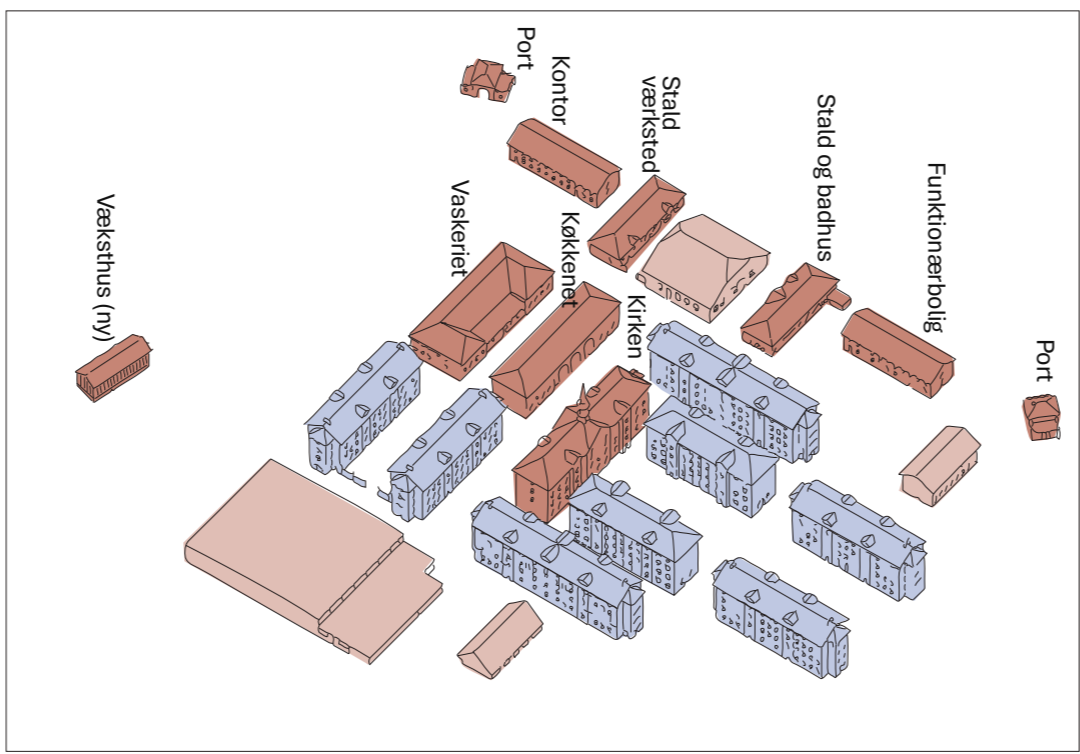
Fremtidens Sundholm skal fortsat være for byens mest udsatte borgere, men ikke som endestation. De mange aktiviteter, som allerede er i gang bag lukkede facader, skal frem i lyset. Nye initiativer skal hjælpes frem. Sundholms fortid er samtidig historien om et skabende minisamfund i byen med produktion som kan genoplives som tilbud i Sundholms historiske produktionsbygninger.

Sundholm blev opført som en by i byen. Med boliger til de ansatte i nord med tilhørende private haver, værksteder, eget sygehus, kirke og landbrug med dyrehold. Dette viser sig i de centralt beliggende produktionsbygninger og bygninger såsom tjenesteboliger og porte, som dannede overgang til byen med deres særlige rumligheder og ekstra detaljering.

Stemmer fra Sundholm:

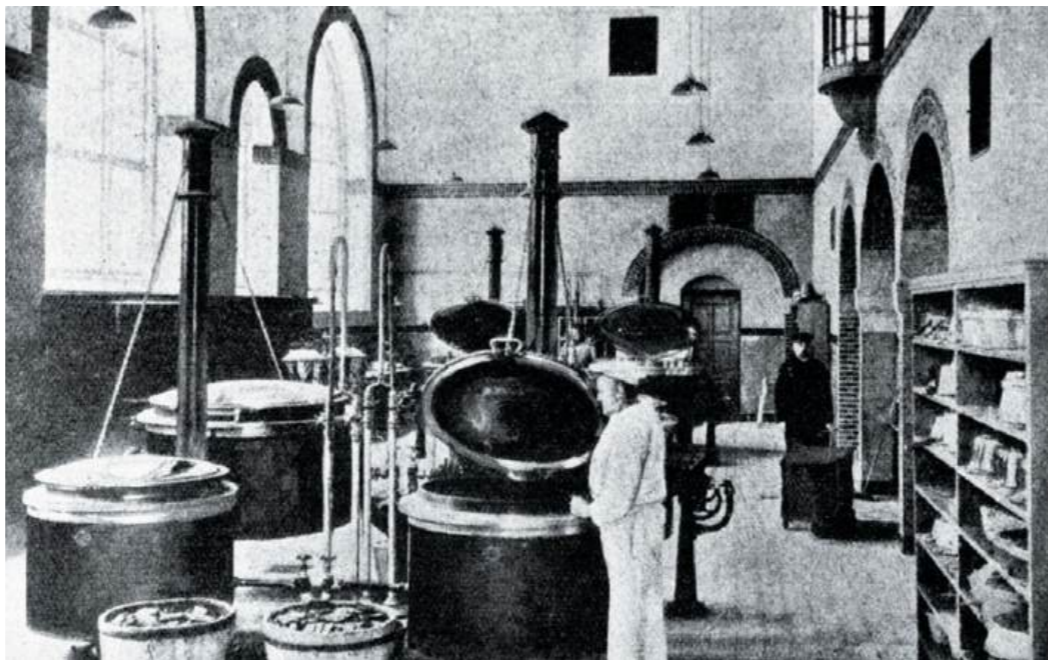
”I dag opleves bygningerne ens og det er svært at forstå, hvad der foregår i de forskellige bygninger. Kan man arbejde med at give bygningerne en egenart. Jeg tror det vil styrke samarbejdet mellem personale, men også give ejerskab.” (Medlem af Samarbejdsforum)

Mulige Sundholms fyrtårne / historiske funktioner

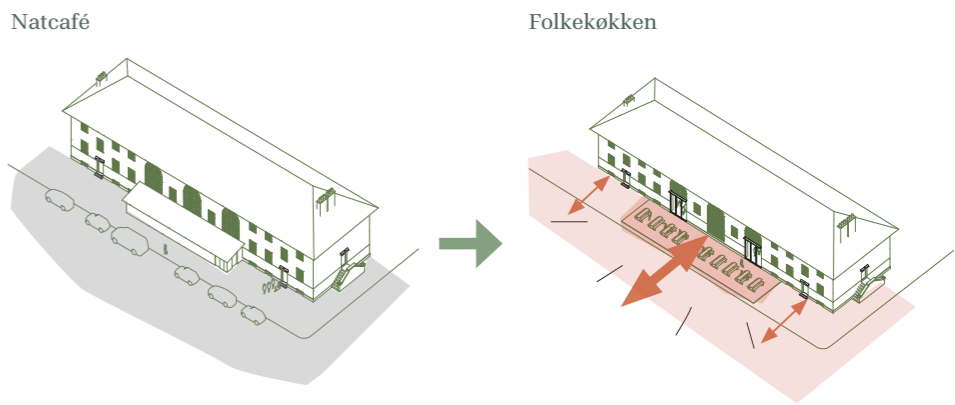
- Bygninger med stor arkitektonisk kvalitet og rumligt potentiale
- Signifikante bygninger med kulturprogrammer, som henvender sig til byen
- Bygninger med boligfunktioner

Det historiske storkøkken hvor der i dag er natcafe.

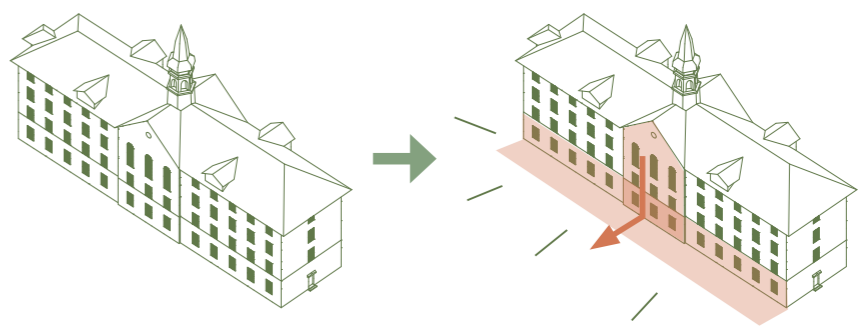
Eksempler

SundholmsKøkkenet

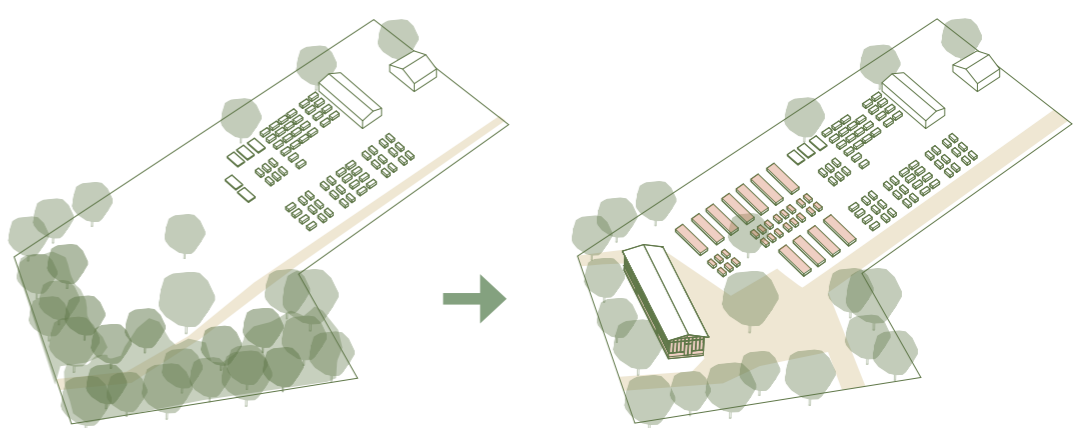
- LIGNENDE INITIATIVER
 FRAK, Junkfood, Send Flere Krydderier, Det Runde Bord, Det Sociale Køkken

Sundholms Værksteder

- LIGNENDE INITIATIVER
 Repair Cafe Amager, Medvind, Ældre Sagen, Mænds Mødesteder, Elefanthuset, Kofoed Skole, Loppeshoppen (diakonissestiftelsen), Woods by HUMAN Results, REWORK, Den Sociale Systue

Havebruget Sundholm

- LIGNENDE INITIATIVER
 Grennesminde, Ældre Sagen, Kofoed Skole, UrbanGardening, Københavns Skolehaver, Den Sociale Have på Bispebjerg, Grantoftegaard

Herberg og arbejdsanstalter rummer fortsat boligfunktioner.

Sove- og opholdsbygningerne blandede tvangsarbejde med sovesale. De høje bygninger med få detaljer og indrammede smalle primært belagte gårdrum indhegnet af hegn og pigtråd. Den hævede stueetage og høje brystning medvirker den dag i dag til dårlig interaktion mellem ude og inde.

Herbergsanstalter.

Produktionsbygninger rummer potentiale for nye Sundholmsfunktioner

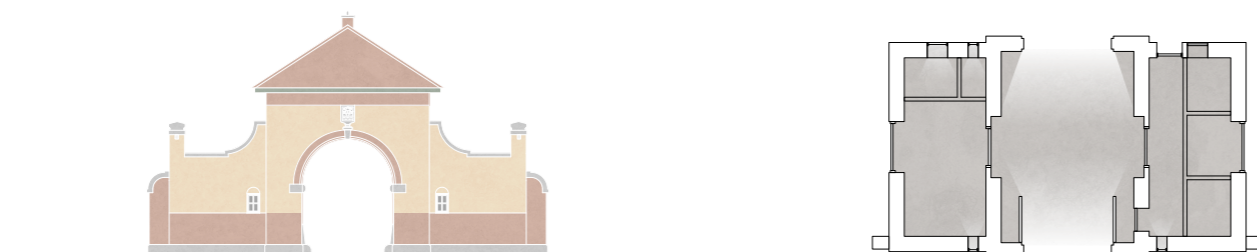
Bygninger der har understøttet produktion og kernefunktioner i samfundet såsom storkøkken, kirke, værksteder, badhus, stalde og energiproduktion har mere legende detaljering og udsmykning samt rumligheder, der understøtter særlige funktioner, med f.eks. dobbelhøje rum.

Produktionsbygninger

Randbebyggelse danner overgang til kvarteret

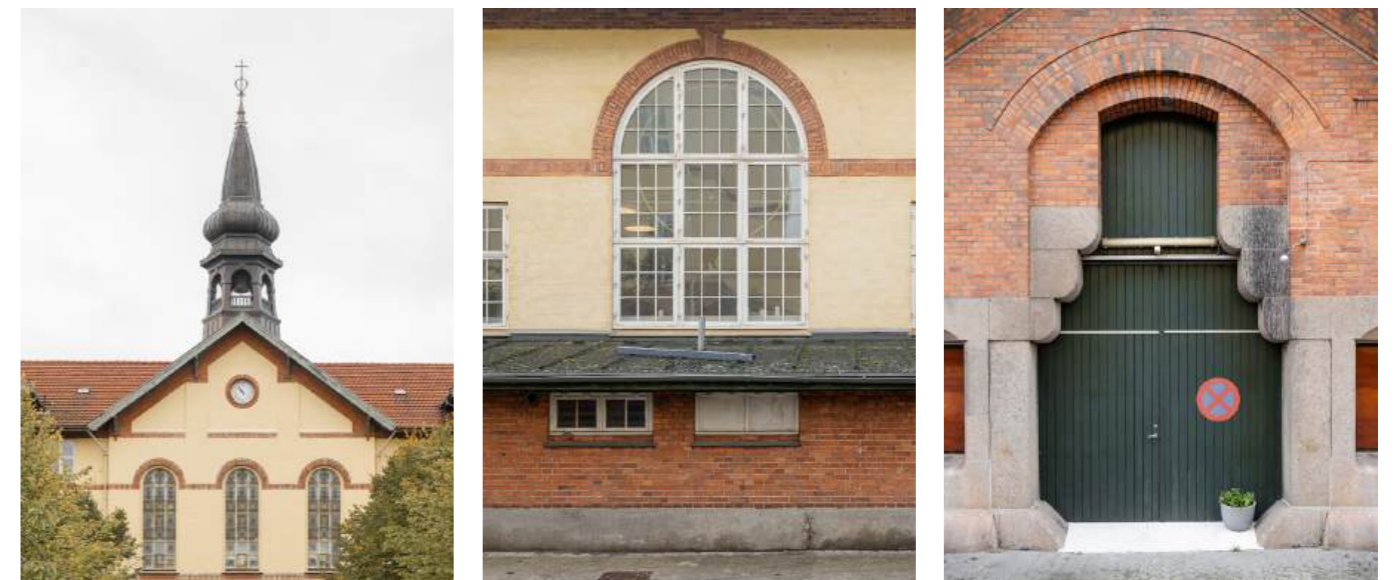
Porthuse, tjenesteboliger og hospital har historisk set dannet bindeled til byen med højere grad af detaljering, mindre skala end de store hovedbygninger og landskabsrum med høj grad af omhu.

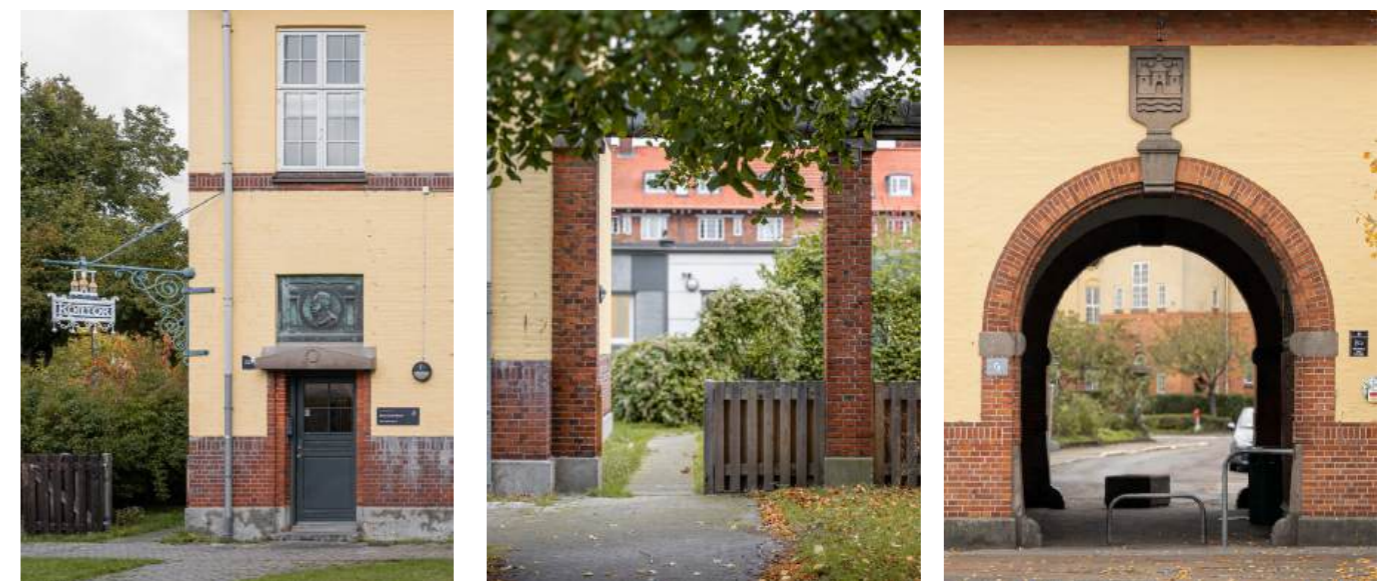
Porte
side 17

Tæt, høj og rational bygningsstruktur, underspillet detaljering, markeret hævet stueetage.

Særlige rumligheder, kirkerum og tårn som visuel markør, detaljer ved indgange køkken og koksrum.

Mindre skala og flere detaljer i tjenesteboligerne, haverum ved tjenesteboliger, port som historisk ladet markør.

02_Socialt helle med tydeligt byrumshieraki

Strategi nr. 2 - Socialt helle med tydeligt byrumshieraki - handler om at genintroducere et tydeligt hieraki i Sundholms byrum inspireret af det historiske anlæg og med respekt for nutidens funktioner.

- Området indeles i tre zoner med hver deres kvaliteter og særlige karakter.
- Zonerne skal gøre området mere forudsigeligt og trygt at færdes i, og guide placeringen af funktioner, så livet inde i bygningerne passer til livet i byrummene.

Baggrund

Udflydende og ekskluderende uderum

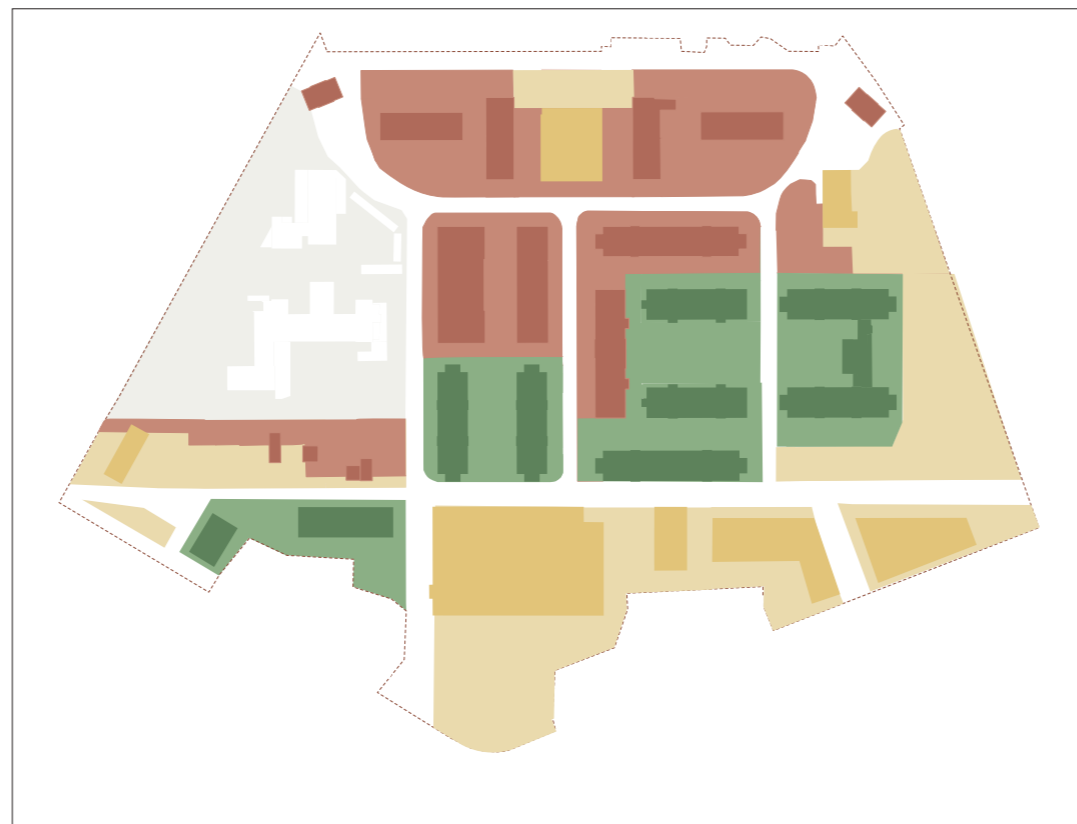
Uderummene mangler hierarki og opleves uforudsigelige og utrygge.

De mange usammenhængende og nedslidte belægninger i dårlig kvalitet bidrager til en stemning af forfald. Der mangler identitet, karakter og noget at være stolt af.

Uden klar zoner og hierarki opstår der ikke muligheder for til- og fravalg – kun fravær af alternativer. Det efterlader området som en form for socialt ingenmandsland, hvor ingen rigtigt føler et ejerskab, og hvor udsathed, misbruget og alt det, som følger med, florerer alle vegne og er umuligt at undslippe.

Det som for brugerne skulle være en midlertidig stabiliserende base, beskriver en bruger som “et fucking fængsel”, der fastholder udsathed. Det betyder, at Sundholm i praksis er blevet et sted uden helle.

Tydeligt byrumshieraki og zoner

Det nære

Her placeres funktioner, der kræver en høj grad af skærmning. Den nære zone er karakteriseret ved beboelse og derfor prioriteres funktioner, der indbyder til ro, og som er henvendt til de, som “bor” her. Ophold sker i mindre lommer og med overblik over området.

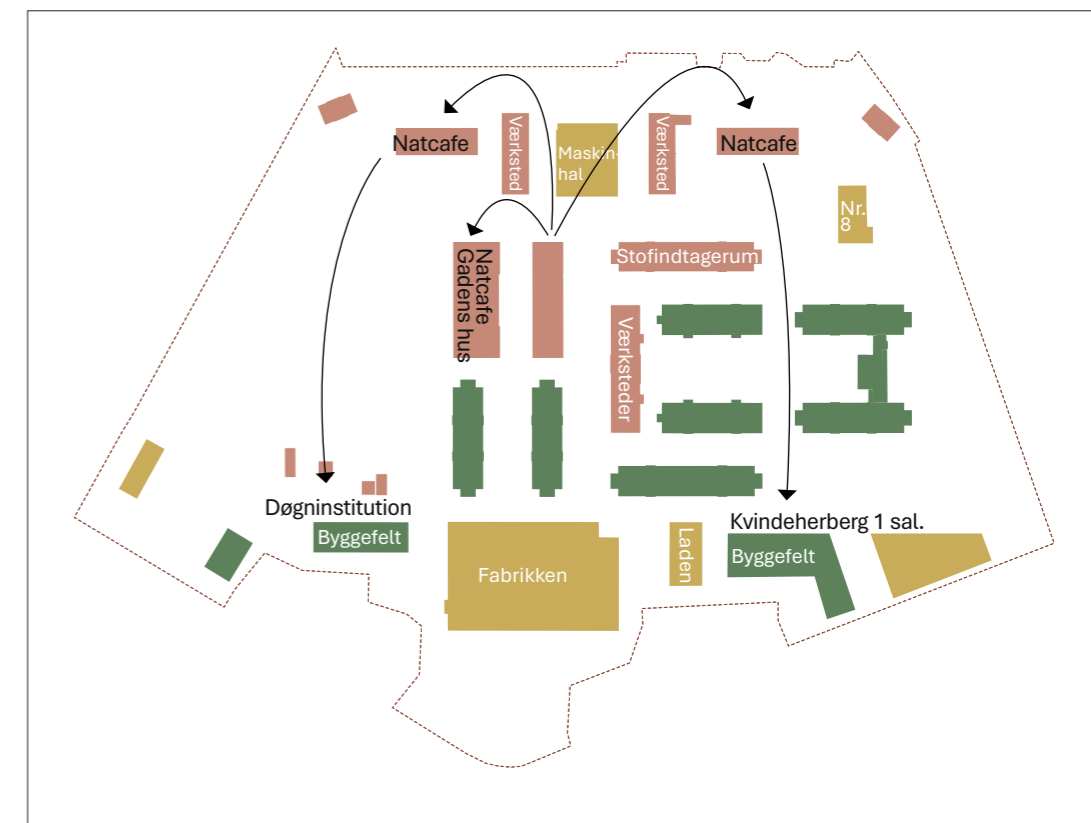
Det Sundholmske

Her placeres funktioner, der primært henvender sig til Sundholmsborgere. Den fælles zone er karakteriseret ved aktivitet, arbejde og produktion. Ophold sker i større fristeder med plads til flere.

Det bymæssige

Her placeres funktioner, der henvender sig til kvarteret og Sundholm. Byzonen er karakteriseret af større grad af åbenhed og sambrug af byrummene.

Klog placering

■ Boligfunktioner

■ Funktioner med aktiviteter for Sundholm

■ Kultur og sport

Sundholm præges i dag af uderum med udflydende belægninger, lukkede funktioner, sløret arkitektur, parkeringstunge byrum, ingen opholdszoner og manglende zoneinddeling.

Sundholms Allé ligger centralt i kvarteret og rummer potentialet til at udvikle sig til en lokal gade med liv og aktiviteter målrettet Sundholms borgere.

Alléen skal være et sted, man aktivt kan opsøge – med lys fra værkstederne, aktivitet og mennesker til stede gennem store dele af dagen – og dermed bidrage til øget trykthed i området.

Med aktive stueetager og rolige kantzoner skal alléen invitere til både deltagelse og mindre ophold, hvad enten man ønsker at engagere sig i værkstedernes aktiviteter eller blot se se hvad der foregår.

03_Grønt kvarter

Strategi nr. 3 - Grønt kvarter - handler om at erstatte de mange belagte arealer med natur og give hele Sundholm et grønt løft.

- Landskabet skal bruges til at dæmpe støj og skabe et godt mikroklima.
- Naturens sanselige elementer - dufte, lyde og farver - skal bidrage med terapeutiske kvaliteter.
- Landskabet skal bruges rumligt til at skærme, give identitet, opdele og være bufferzone.
- Landskabet skal bidrage til byens biodiversitet og lokal håndtering af overfladevand.
- Landskabet skal være driftsvenligt.

Stemmer fra Sundholm

"Der bliver jo faktisk passet på roserne. Måske skal vi væk fra strategien om at alt skal være så clean som muligt, så det er nemt at rydde op."
(Medarbejder aktivitetscenter Sundholm)

Fra belagte og udflydende udearealer

Sundholm har i dag høj belægningsgrad med forskellige usammenhængende belægninger i dårlig kvalitet, som gør forbindelser og hierarki svært aflæseligt.

Til tydelig grøn grundstruktur

Kvarteret skal gå fra belagt til landskabeligt. En grøn struktur zoneinddeler kvarteret i forskellige og sanselige gade-, bolig- og byrum.

Udflydende brede gaderum med stor grad af parkering og køreareal. Hækkene svækker overblikket og øger utrygheden.

Havegaden er udpræget grøn og rolig med et ensrettet gadeforløb. Begrønnede stueetager og grønne kantzoner indrammer rolige udearealer ved boligerne.

Lave plantebede og opstammede træer indrammer små opholdszoner samtidig med, at det er nemt at overskue, hvem man vil møde på sin vej.

Belægning og beplantning gør det tydeligt, hvad der er gaderum, aktivitetsfyldt byrum eller roligt have- og boligrum.

04_Plads til forskellighed

Strategi nr. 4 - Plads til forskellighed - handler om at udstyre Sundholm med en stor variation af trygge og veldefinerede aktivitets- og opholdssteder.

- Planen introducerer fire forskellige typer opholds- og aktivitetszoner.
- Zonerne er placeret mest attraktivt i forhold til sol og vind.
- Opholdszoner placeres, hvor der så vidt muligt er øjne på gaden.
- Opholds- og aktivitetszonerne placeres i respekt for den overordnede zoner, så der er roligt i de bolignære zoner og mere liv i de bynære zoner.
- Alle opholds- og aktivitetszoner designes med fokus på sikkerhed og tryghed (flere adgangsveje og gode oversigtsforhold).
- I forbindelse med Fristeder - de lidt større sociale opholdszoner - etableres pissoir og overdækning.

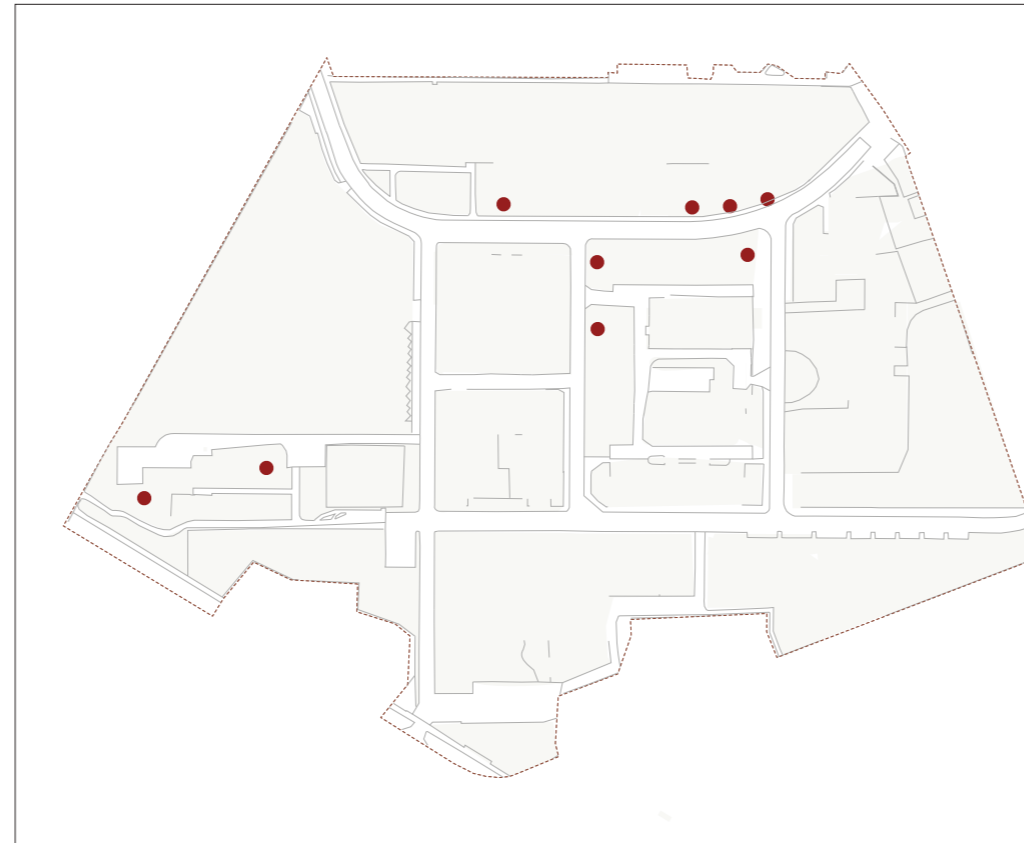
Stemmer fra Sundholm

”Os fra kvindeherberget sidder altid her [peger ud af vinduet] fordi det er væk fra mændene og personalet kan altid se os”

”Overdækning er vigtigt. Når det regner og man står i porten er det utrygt at gå igennem porten.” (Beboer herberget)

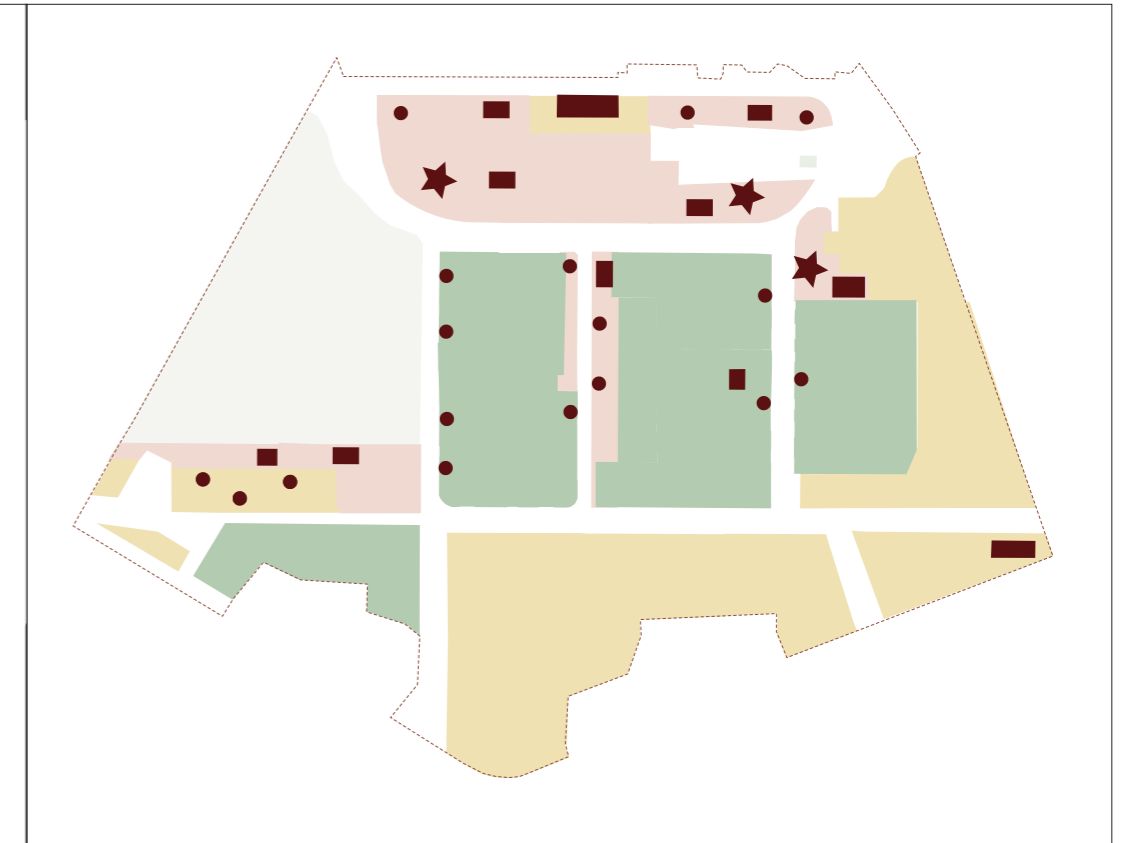
“Jeg synes, der mangler mere tydelige steder til aktivitet. Jeg synes, vi gemmer os lidt inde i bygningen.” (Medarbejder i aktivitetscentret)

Eksisterende ophold

● Eksisterende ophold

Differentierede ophold

★ Fristeder med overdækning

● Små ophold 1-2 personer

■ Sport og bevægelse

Sundholm tilbyder i dag ikke trygge og værdige steder til ophold. Meget ophold koncentrereres ved Brigadeporten. Det skaber en utryg overgang med mange konflikter og udrykninger fra politiet.

Os. / Carlberg / Sweco

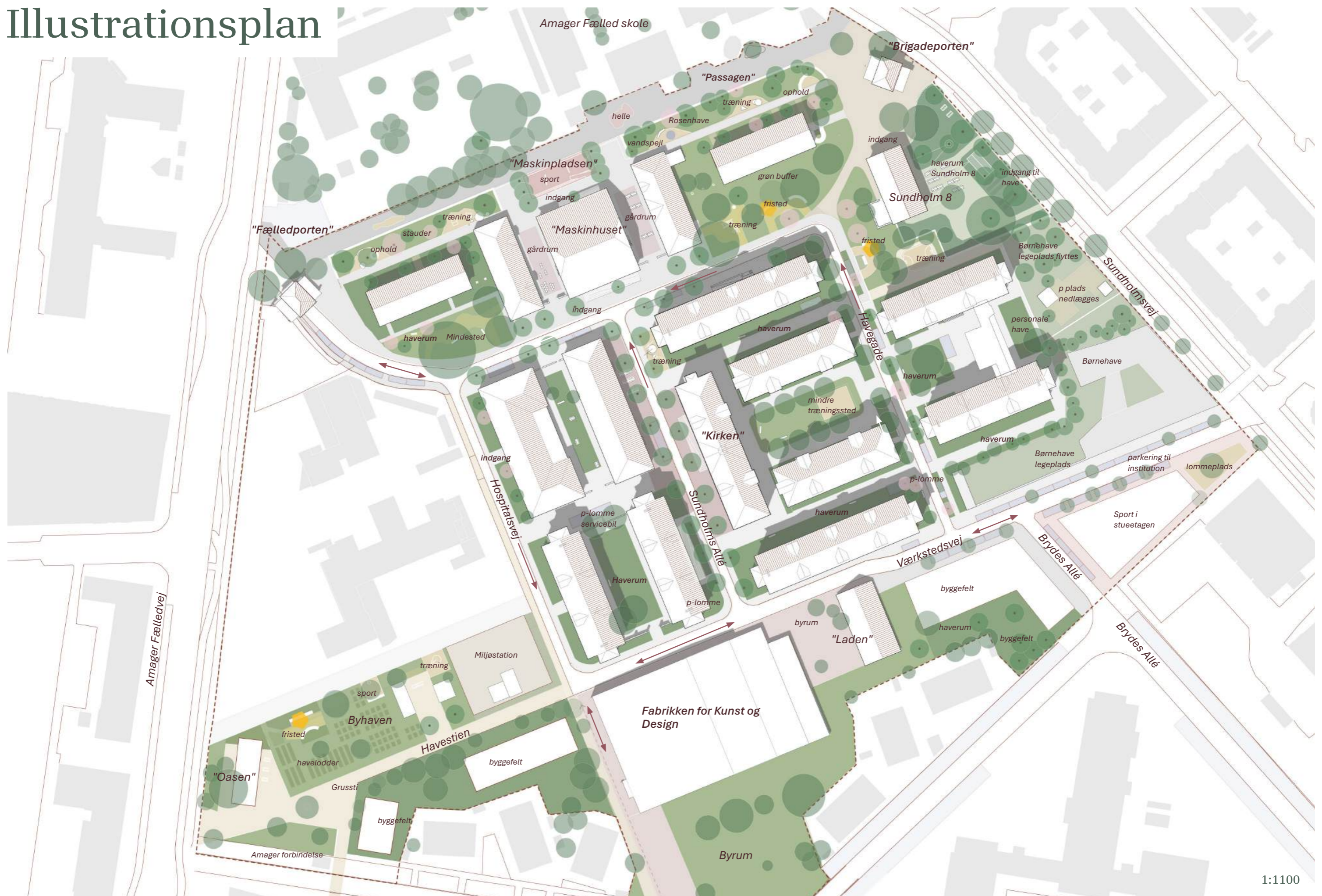
Fristeder med overdækkede opholdsmuligheder placeres væk fra hovedforbindelserne, så de enten kan opsøges aktivt eller passeres trygt. Med kunst og referencer til Sundholms historie – eksempelvis kirketårnet – kan fristederne markeres tydeligere og løftes til særlige, værdige steder i landskabet.

“Cigaren på Kofoed Skole er god, fordi der er lidt overdækning, men den er åben hele vejen rundt, og man kan se ud fra alle vinkler. Den er flot, så den bliver ikke ødelagt. Kan man forestille sig noget lignende.”
(Sundholmsborger)

3 års perspektiv

Etablering af nye værdige udearealer

Illustrationsplan

1:1100

Designprincipper

Tydeligt byrumshieraki

Sundholms hovedforbindelser skal have visuelt overblik, fremstå tydelige og i høj kvalitet i tråd med Københavns DNA, så området opleves som en del af København.

Visuelt overblik over og under

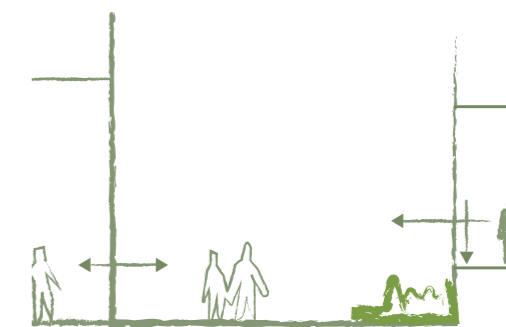
Bepantning og øvrigt byrumsinventar må ikke skjule for frit udsyn, og skal derfor enten være lavt eller højt.

Grønt som zoneinddeling, buffer og akustisk regulerende

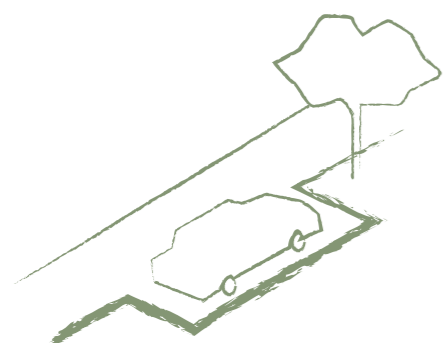
Bepantning indtænkes i hele Sundholm som zoneinddeling, bufferzone og akustisk regulerende element og skal understøtte bio- og faunadiversitet og sanselighed.

Øjne på gaden

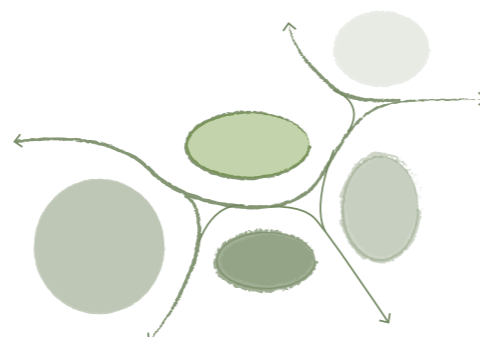
Øjne på gaden er en blød måde at skabe tryghed i bydelen. Hvor det er muligt flyttes aktivitet til stueetagen og der skabes mest mulig visuel sammenhæng mellem inde og ude.

Øremærket parkering

Parkeringen indskrænkes til parkeringslommer med parkering øremærket til ansatte, institutioner og tjenestebiler.

Differentiering

Mange forskellige og mindre opholdssteder spreder livet og skaber mulighed for både at deltage eller trække sig.

Mindre ophold for få

Mindre ophold med bænke i rolige grønne lommer skaber plads til ophold for få.

Fristeder med læ og ly

Fristeder med delvis overdækning og læ skaber mødesteder for gadens folk på tværs af sæsonen. Fristederne lægges fri af hovedforbindelserne.

INFRASTRUKTUR

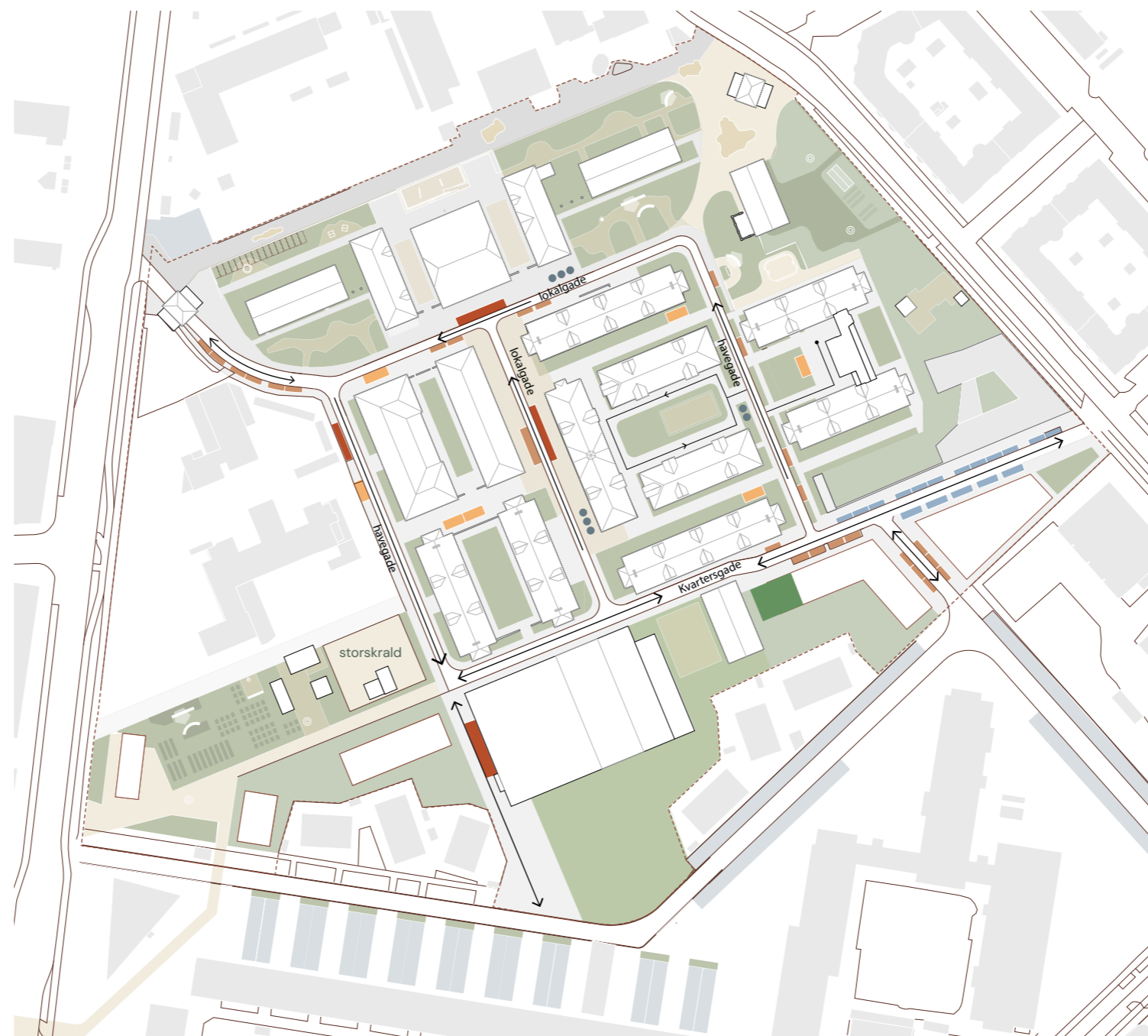
Fremtidens Sundholm er koblet bedre på byen gennem trygge forbindelser, klare overgange og et nyt indre rumligt og trafikalt hierarki med overskuelighed, tryghed og fællesskab som kerne.

At skabe tydelige hovedforbindelser og åbninger til byen handler ikke kun om fysisk adgang, men også om at føle sig som en del af samfundet.

- Med afsæt i Sundholms historiske struktur introduceres en struktur, hvor hovedforbindelser og byrum er tydeligt aflæselige.
- Vejrummene ensrettes og smalles ind.
- Tydelige ganglinier på begge sider af vejen skaber overblik og zonedeler gaderummet.
- Brosten anviser lav hastighed for bilister.
- Parkering øremærkes til ansatte, arbejdsbiler og korttidsparkering til daginstitution, så det kun er biler med ærinde i Sundholm, der parkerer i Sundholm.
- Skolebørn, der er bosat i Hørgården, bevæger sig igennem Sundholm for at komme til Amager Fælled Skole, og der er brug for at styrke trygheden både for besøgende og Sundholms borgere.
- En gennemgående cykel- og gangforbindelse med lav hastighed langs kanten af området forbinder Amager og tænkes sammen med Infrastrukturprojektet i Hørgården samt Trafik- og byrumsplan Amager.

Sundholms stemmer

“Skralde og cykelskure skaber blinde vinkler. Cykelskurene er utrygge og bliver ikke benyttet fra kl. 16.00. Da tager man cyklen med indenfor”
(Medarbejder Sundholm)

Skure fjernes som udgangspunkt og erstattes med molokker til renovation.

Cykelparkering har mulighed for at låse cykel fast ved stativer ved indgange mens cykelparkering i skur placeres i kanten for tryghed.

Trafikstruktur

Parkeringspladser i plan 49 stk.

 Parkering til Sundholms tjenestebiler 27 stk	 Varelevering
 Parkering til handikappede busser 5 stk	 Cykelparkeringsanlæg samlet
 Korttidsparkering til sport og institution 17 stk	 Molokker / renovation

VISIONSPLAN SUNDHOLM

Tydeligt byrumshieraki

Sundholms hovedforbindelser skal have visuelt overblik, fremstå tydelige og i høj kvalitet i tråd med Københavns DNA, så området opleves som en del af København.

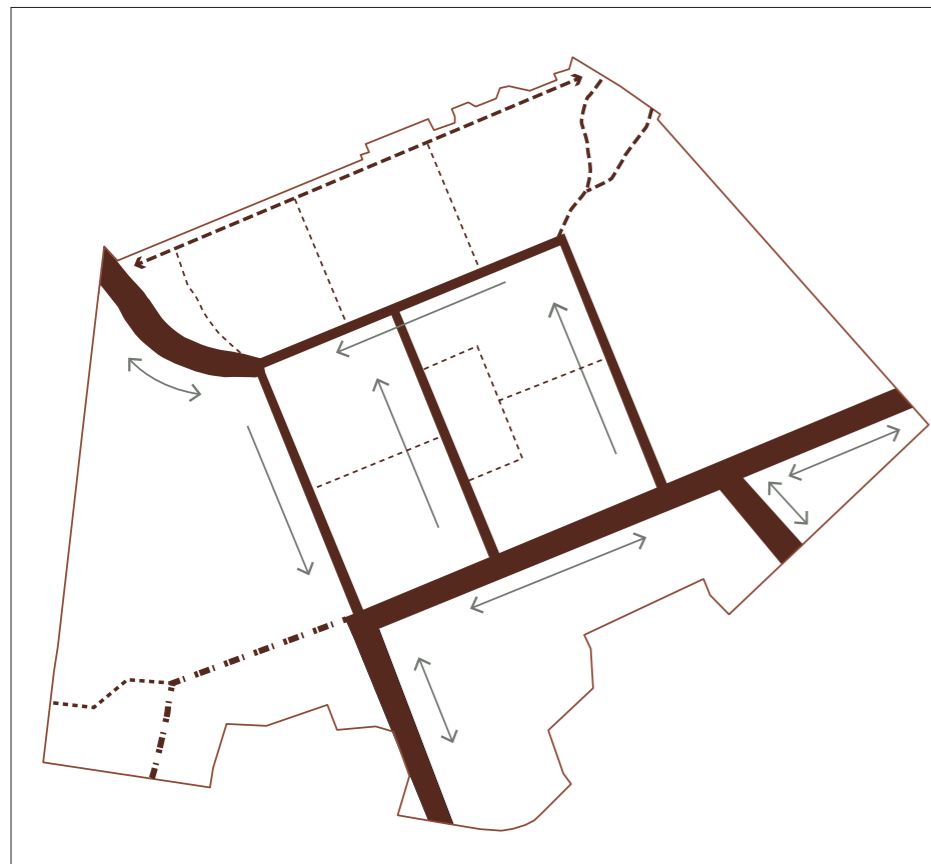
Øremærket parkering

Parkeringen indskrænkes til parkeringslommer med parkering øremærket til ansatte, institutioner og tjenestebiler.

Vejrumshieraki

Vejrumshierarki

- Hovedforbindelser gående
- Lokale forbindelser
- Cykel og gang forbindelse
- Ensrettet gadeforløb
- dobbeltrettet gadeforløb

Sundholm skal gå fra isoleret til forbundet med tydelige forbindelser og kvalitetsfyldte gaderum, der gør det trygt at færdes i og igennem Sundholm. I Sundholms kerne ensrettes vejrummene for at skabe ro og gaderum der prioriterer gående.

Vejrumstyper

- Lokalgade
- Havegade
- kvartersgader

Sundholms vejrum differentieres, så det er tydeligt, hvilken zone man går igennem.

Amagerforbindelse / skoledistrikter

- Peder Lykke skolen
- Amager Fælled skole

Sundholm ligger som gennemgangsområde for de to skoledistrikter til Peder Lykke Skole og Amagerfælled Skole.

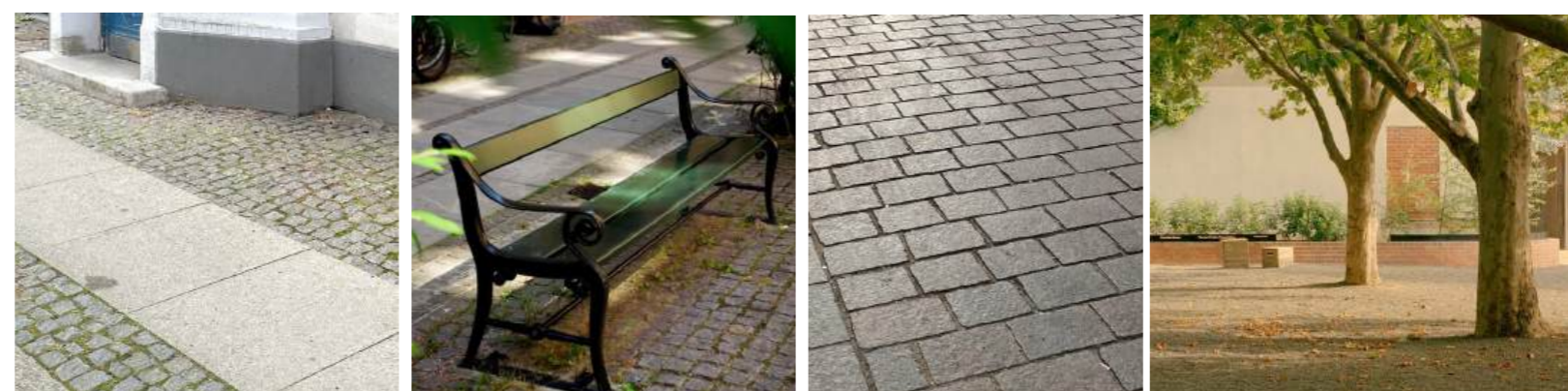
Forbindelser igennem området er i dag utrygge og svære at afkode. Med de nye forstærkede koblinger til byen er der mulighed for lav hastigheds cykel/gang forbindelse igennem Amager i kanten af området tænkt sammen med Infrastrukturprojektet i Hørgården samt Trafik- og byrumsplan Amager.

Eksisterende forhold

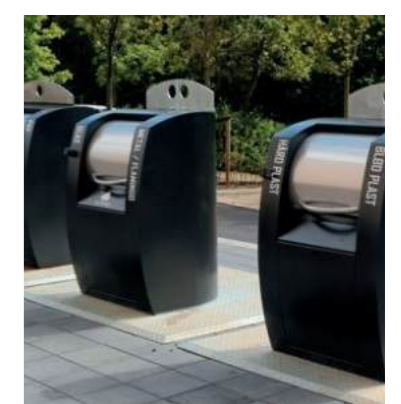
01-2 Slidte betonfliser, SF sten og asfalt belægninger.

København DNA

01. Klassisk belægningsmotiv med chausséeller mosaik bord 02. Københavner bænke (GH form) 03. Jetbrændte, savede sten for tilgængelighed. 04. Grusbelægning.

Renovation

Molokker erstatter skraldeskure.

Havegade

Den nære zone

Den nære zone skaber rolige og grønne udearealer omkring boliger og følsomme funktioner. Vejrummet smalles ind og ensrettes og giver plads til at mest muligt grønt omkring bygningerne og op af stueetagefacaderne for at skabe rolige haverum. Beplantningen varierer gennem året og regulerer rummene akustisk med mange, mindre zoner til ophold og pause for beboerne.

Udflydende brede gaderum med stor grad af parkering og køreareal. Hækkene svækker overblikket og øger utrygheden.

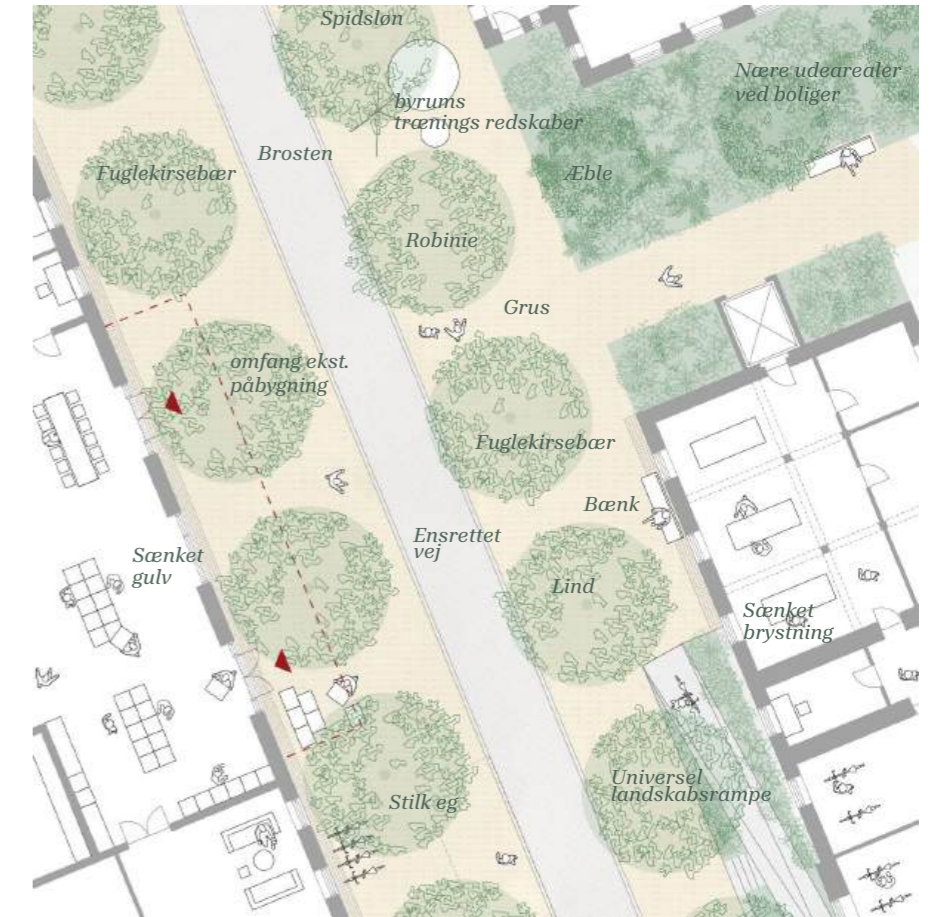
Lokalgade

Den Sundholmske zone

Den lokale zone omkranser de centrale bygninger og gaden nord syd. Den lokale Sundholms Allé trækker tråde til den historiske allé og livet i produktionsbygningerne, der alle har ekstra rumhøjde og ekstra detaljering ift. boligbygningerne. Med få greb kan bygningerne åbnes op og understøtte et mere synligt og skabende Sundholm målrettet Sundholms borgere.

1:300 Snit Sundholms Allé. Alléen indrammer det lokale gaderum

Landskab

Landskabszoner

 ikke del af projektområde

 Landskab som terapeutisk element og bufferzone ved boliger og sårbare funktioner

 Fælles
Landskab som rumskaber i zoner med ophold og aktiviteter

 Dyrkning i byhave

 Kulturhaver

Foto GH form

Foto: Østergro

Visuelt overblik over og under

Beplantning og øvrigt byrumsinventar må ikke skjule for frit udsyn, og skal derfor enten være lavt eller højt.

Grønt som zoneinddeling, buffer og akustisk regulerende

Beplantning indtænkes i hele Sundholm som zoneinddeling, bufferzone og akustisk regulerende element og skal understøtte bio- og faunadiversitet og sanselighed.

Beplantning

Drift

Udearealerne struktureres med robuste bunddækkende staudebede og varierede landskabsrum, som kan trives uden høj drift.

- Let drift /træer og robuste staudebede/ allé
- Rosenhave
- Byhaven

Mit uderum

Driften, der også i dag varetages af Sundholms beboere, kan tænkes ind i fleksible omskiftelige zoner, som kan drives af en eller flere, med eksempelvis høns eller dyrkning.

- Dyrkning, bistader og dyrehold

Hønseshold

Bistader

Felter med etårige blomster

Væksthuse

Krukker

Dyrkning i eget højbed

Driftsgrader

Årligt

2-3 gange årligt

Ugenligt

Dagligt

Grønne facader

Stedsegrøn bunddække

Robuste staudebede

Rosenbede

Dyrkning/afgrøder

Dyrehold

Bevaring og brandredning

Brandveje

Brandveje indtænkes som stier i haverummene

— Bredredning stige (under 3 etager) — Brandredning over 10.8 m.

Træer

● Nye træer ● Eksisterende træer

Eksempler på nye træsorter

01. Paradisæbletræ 02. Tretorn 03. Fuglekirsebær 04. Stilkeg 05. Robinie
06. Æbletræer 07. Ask 08. Bærmispel.

Skure og højt inventar skaber udtrythed og blinde vinkler

Planen for udearealer bevarer alle bevaringsværdige træer ved at lægge et indsnævret vejtracé inden for det eksisterende vejforløb.

Alléen etableres på ny med blandede træsorter.

Der lægges vægt på stor variation i træsorter for fremtidssikrede og biodiverse uderum med blomstrende, frugt bærende træer og træer med let løvet krone.

Stemmer fra Sundholm

”Det må gerne være lidt pænt at komme hjem til” (beboer herberget)

”Det er mig der ordner og gør pænt i byhaven. Det skal se pænt ud” (Frijobber i aktivitetscenteret)

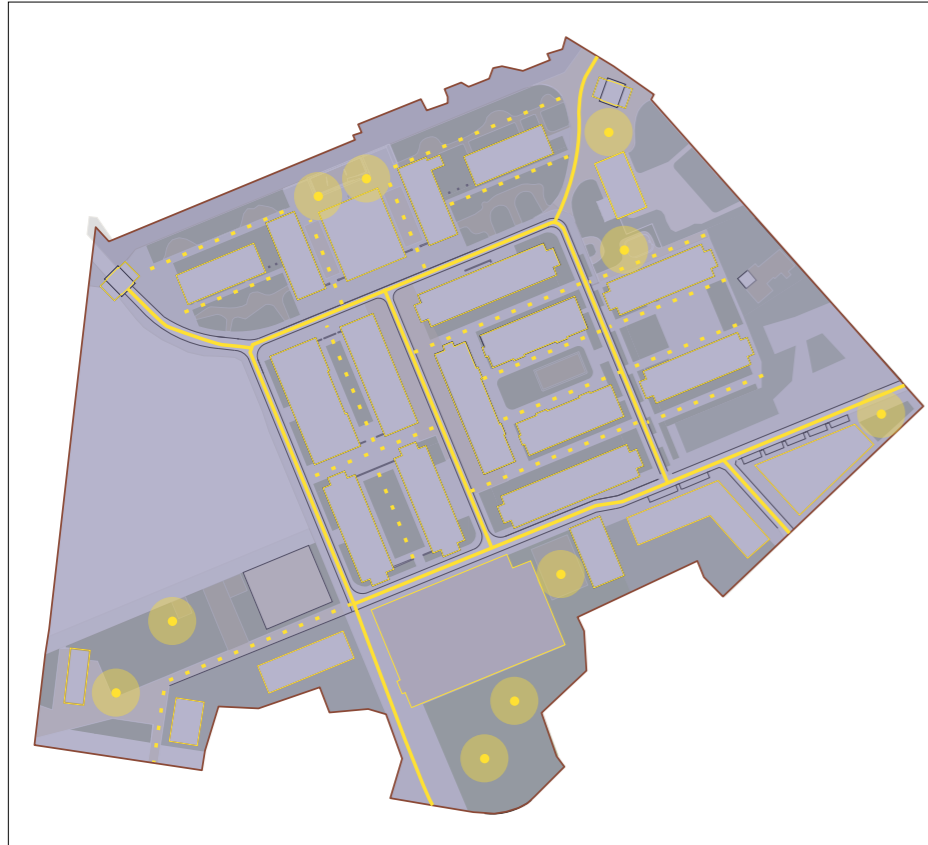

De bolignære udearealer som før ikke tilhørte nogen omdannes til steder med mulighed for mindre ophold og tilhørsforhold.

Med påbygninger er der mulighed for bedre relation mellem ude og inde også for sårbare beboere.

Belysning

Belysningstyper

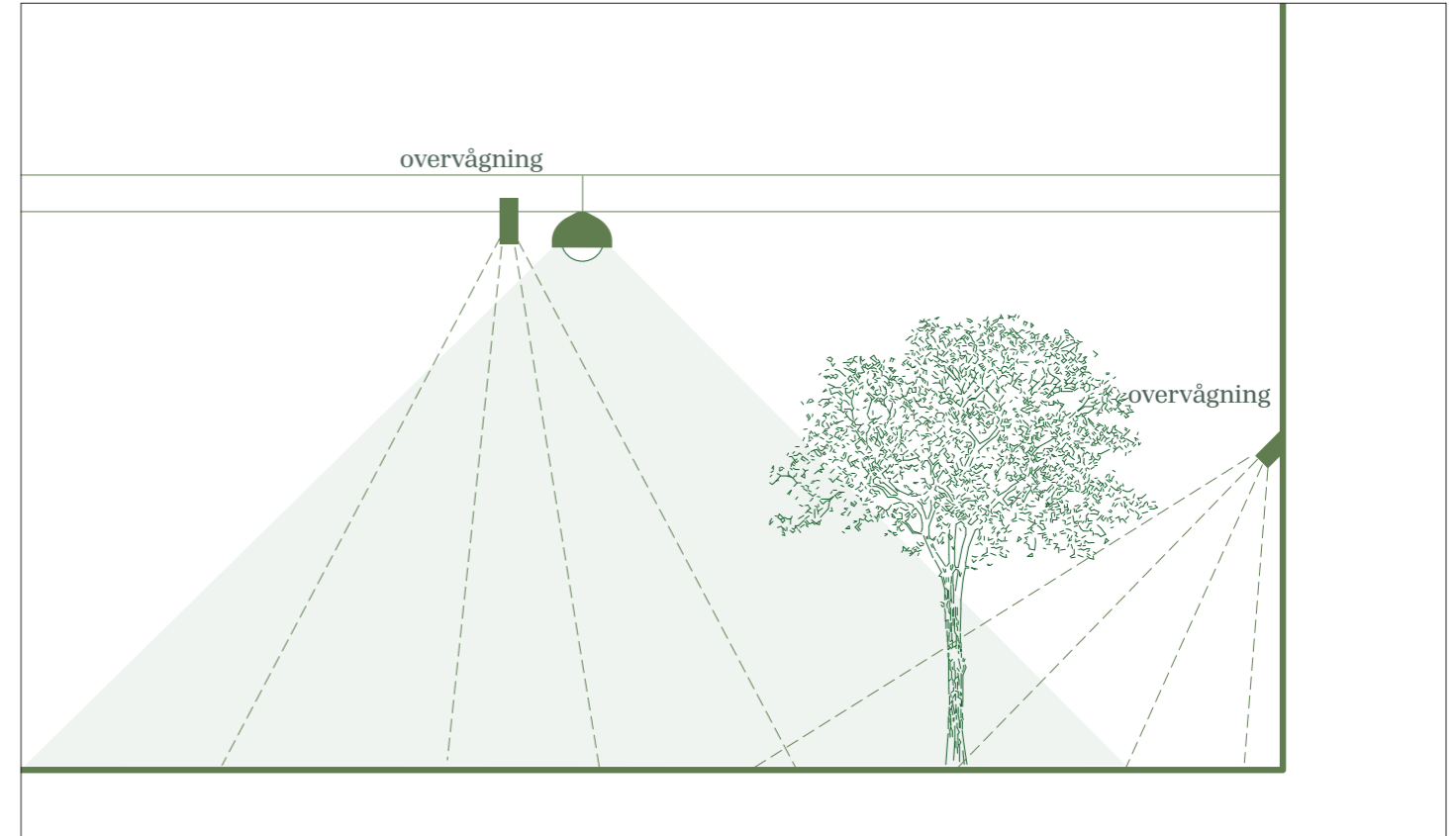

Ved hovedforbindelser etableres hængt grundbelysning mens, der på pladsrum kan skabes forskelligartede oplevelser. På bygningerne etableres facadebelysning.

- Grundbelysning
- Master
- Mindre hængte lamper
- Facadebelysning

Overvågning

Principsnit træer og lys og overvågning

Overvågning etableres på gadehængt belysning, samt på facader i en højde, så der er udsyn under trækroner.

01. Gennemgående grundbelysning med KBH lamper i vejrum og mindre hængte lamper i gårdrum

02. lys i vinduer.

03. Lamper markerer indgange

05. Master ved byrum med særlige funktioner.

PROGRAMMERING

Sundholms få ophold til mange mennesker kan skabe spændinger, når forskellige brugergrupper mødes. Både brugere, personale og øvrige aktører savner veldefinerede, trygge uderum, flere afskærmede zoner, tydeligt definerede steder til ro, til aktivitet og steder, hvor man kan samles om noget meningsfuldt.

- Der indtænkes mange og forskelligtartede opholds- og aktivitetszoner i Sundholm som modsvar på de få opholdssteder der er i dag, som samler mange mennesker med konflikt og utryghed som konsekvens.
- Der skal indtænkes ophold med "øjne på" fra personalet. Særligt til ophold for kvinder på Sundholm, som er ekstra udsatte.

Mange og varierede ophold og aktiviteter

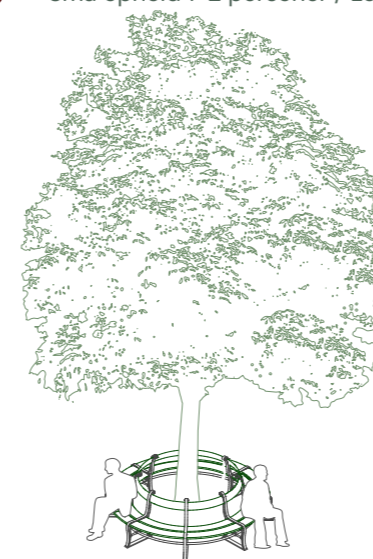

● Små ophold 1-2 personer / Boligzonen

● Små ophold 1-2 personer / Lokalzonen

★ Fristeder med overdækning / Lokalzonen

■ Sport og bevægelse

Sundholms stemmer

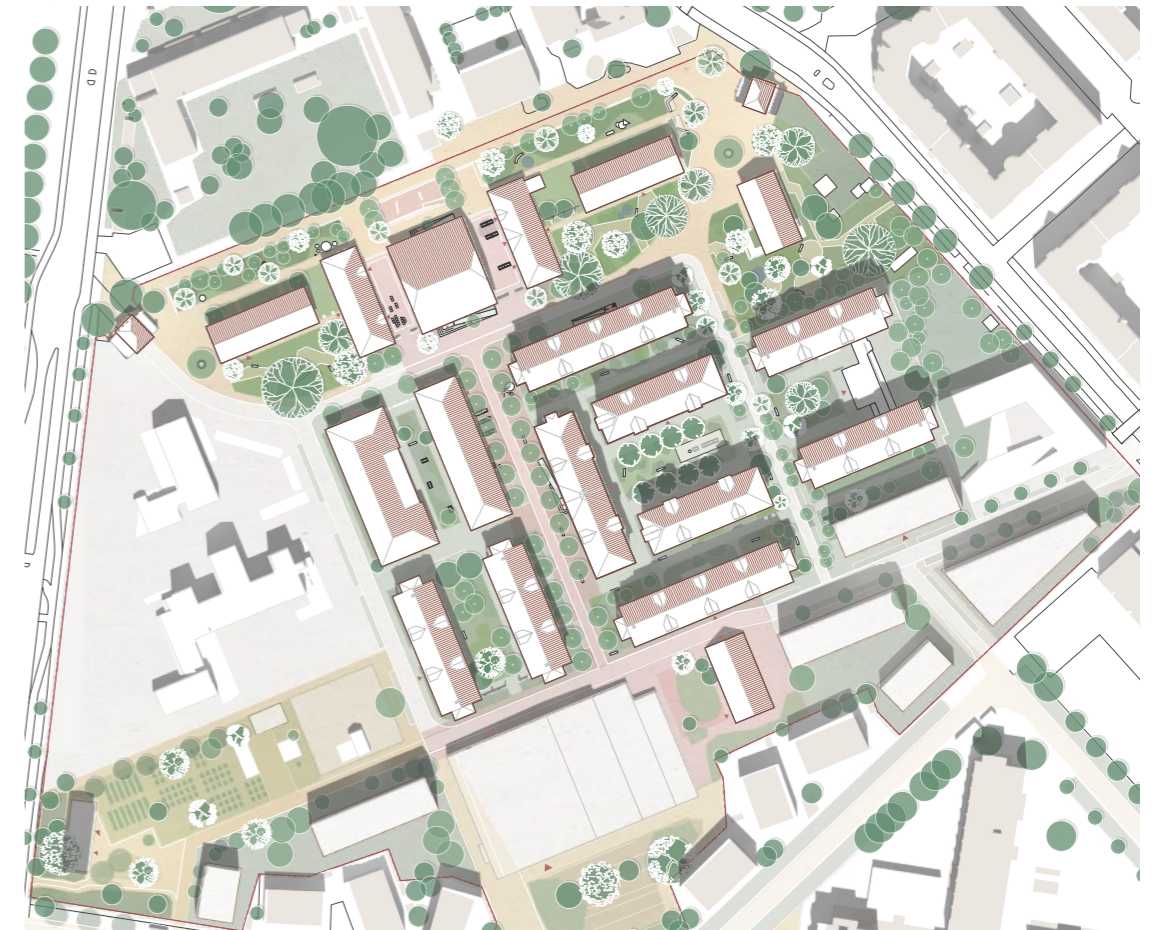
"Overdækning er vigtigt. Når det regner og man står i porten er det utrygt at gå igennem porten."
(Beboer herberget)

"Toiletforholdene i dag er en katastrofe. Der er behov for toiletter ift. målet om værdighed."
(SAND hjemløseorganisation)

Solforhold

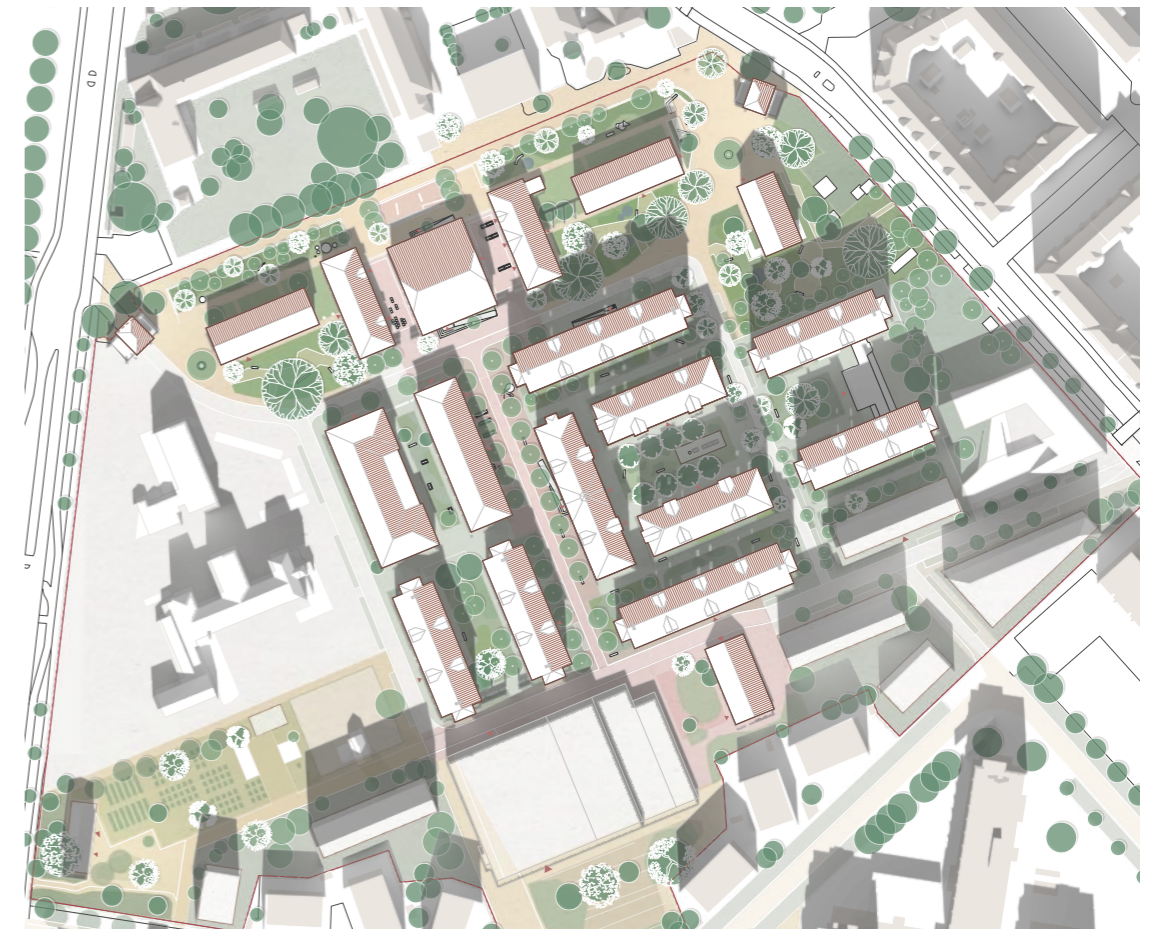
Juni 7.00

Juni 12.00

Juni 18.00

Marts 12.00

Stemmer fra Sundholm

“Hver dag skal vi rejse skraldespandene, som er blevet væltet og flyttet. Det er irriterende, men det er jo bare et tegn på at der mangler steder at sidde (de bliver brugt som bænke) og man gerne vil sidde i solen. Måske vi bare skal have nogle flere steder at sidde.”

(Medarbejder aktivitetssenteret)

Ophold og aktivitetssteder

1:500 Planudsnit

01. Ophold med læ og rumlig opdeling med højt ryglæn. Foto GH form

02. Små ophold i landskabslommer

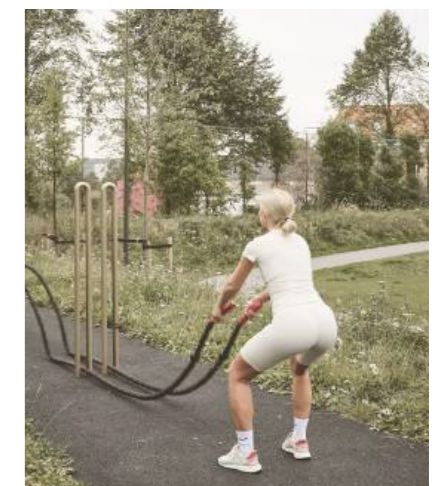
03. Pissoir nær fristeder

04. Kofoed Skole. Cigaren fungerer som ophold i ly og læ

05. Større men overskuelige steder til fælles sport

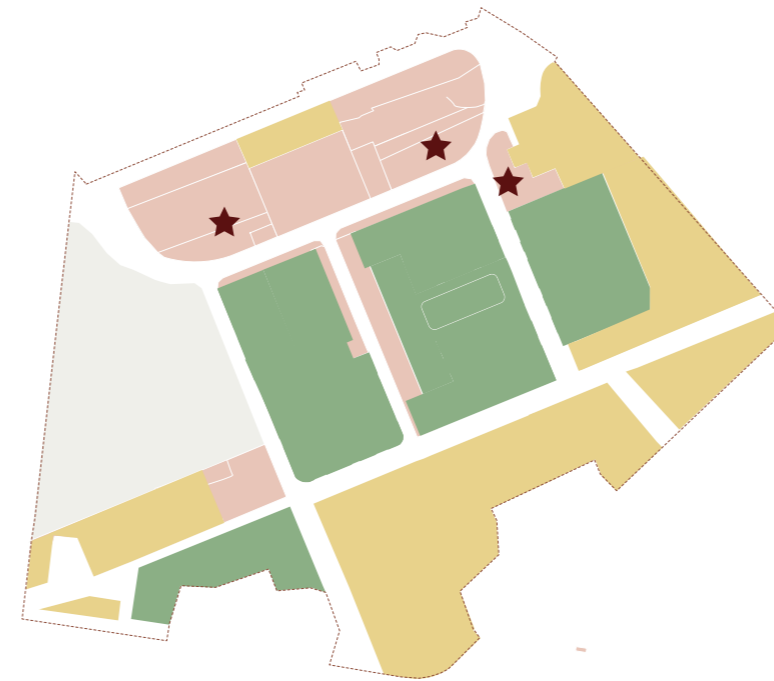
06. Mindre zoner med individuel bevægelse

Fristeder

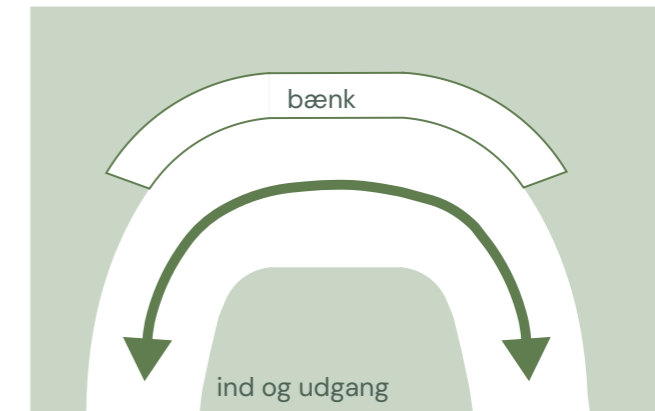
Fristeder er sociale opholdszoner, hvor Sundholmsborgerne kan samles i lidt større grupper. Visionsplanen foreslår tre forskellige placeringer. Den præcise udformning er afgørende for oplevelsen af tryghed og værdighed.

Fristederne er designet ud fra følgende designprincipper:

- Flere adgangsveje og ingen blindgyder.
- Kun ophold på den ene side af gangzoner
- Mindre overdækning til ly for regn
- Nærhed til pissoir eller toilet
- Undgå bænke med front mod gangzoner
- Affaldsløsning inkl. askebæger
- Fastmonteret byrumsinventar
- Belysning
- Bufferzone til offentligt fortov
- Æstetisk kvalitet (kunst, identitet, materialer)
- Driftsvenligt design
- vandpost

Fristeder

Principdiagram for Fristeder

Der mangler steder at mødes. De få steder, der er, samler alle og skaber konflikter.

Ankomst i dag

Byrum ved Amager Fælled Skole

Udearealerne omkring Maskinhallen er særligt begunstigede af de lavere smukke bygninger og gode solforhold. Maskinhallens betydning som dynamo for kultur og liv gives her ekstra kraft ved at vise muligheden for at åbne bygningen op både mod Sundholm og ud mod Maskinhalspladsen.

Den tværgående passage syd for skolen bliver en vigtig gangsti, som kobler Amagerfælledvej og Sundholmsvej. Passagen indrettes som aktivt byrum med indgang til Maskinhuset og visuel forbindelse til Sundholmsvej.

En landskabskantning mod Sundholm med hævede plantebede skaber beskyttede opholdszoner med mulighed for vandhuller, frugtbærende træer og at reetablere den historiske rosenhave.

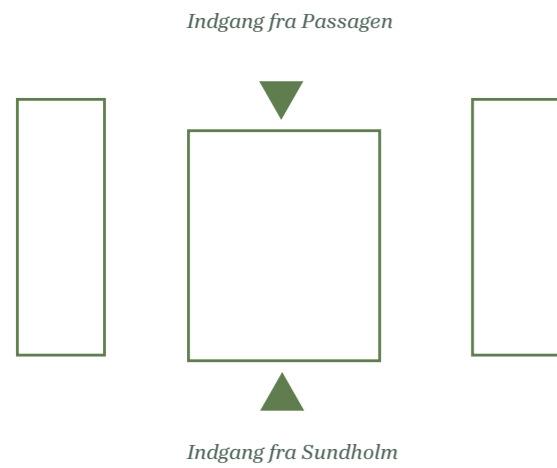

1:200 Snit Maskinhallens gårdrum og skolepassagen

Os. / Carlberg / Sweco

Åbning af Maskinhuset

Den bymæssige zone

Indgang fra begge sider af Maskinhallen muliggør at der kan afholdes store arrangementer uden at være til gene for Sundholms beboere.

Eksisterende forhold

1:250 Planudsnit

Indgang til Maskinhuset fra nord, skolesiden, hvor et fleksibelt pladsrum giver plads til aktivitet såsom boldspil, loppemarked eller teater.

En landskabelig trappe med rampe skaber universel adgang til bygningen.

DESIGNMANUAL

Sundholm er både et kvarter i København og noget helt for sig. Den dobbelthed vil vi gerne dyrke. Vi tror den rummer nøglen til, at brugerne på Sundholm både vil føle sig indlemmet i det store fællesskab og samtidigt blive anerkendt – og måske endda føle stolthed over at være en del af noget særligt.

Som en del af København skal Sundholm naturligt kobles til det københavnske byrum gennem genkendelige elementer som københavnerbænken, københavnerlampen og klassiske belægningsmotiver. Disse elementer hjælper besøgende med at aflæse, hvad der er offentligt, og hvad der er privat. Samtidig skal man ikke være i tvivl om, at man befinder sig i kvarteret Sundholm. Derfor suppleres de københavnske greb med særegne lokale elementer, der trækker tråde tilbage til stedets historie – eksempelvis dyrkning og rosenbuske, en gennemgående farveskala som kan udfoldes i de forskelligartede byrum, specifik skiltning, små haver mm.

Skiltning kan i både form og materialitet tage afsæt i Sundholms historie og være med til at fortælle stedets kulturarv.

Københavnsk identitet

Københavnske kvalitetsrum

Københavnerlampe

Københavnerbænk. Foto GH form

Historiske fortælling som en del af byrummet

Sundholmsk identitet

Udarbejde Sundholms grafiske identitet

Historisk skiltning af historiske funktioner på Sundholm

Wayfinding

Fremhæve særlige detaljer

Farveskala Sundholm

Særlig skiltning af særlige funktioner

Billedfortællinger på facader Sundholm

Spor i belægninger Gadens Stemmer. Foto Lasse Mejlvang

Os. / Carlberg / Sweco

Kunst

Kunst skal tænkes aktivt ind som en del af det fysiske løft af Sundholm. Kunststrategien for Sønderbro peger på betydningen af kunst til at skabe glæde, værdighed og tryghed i kvarteret. Strategien foreslår, at en del af belysningen i Sundholm med fordel kan have karakter af lyskunst. Det kan både styrke identiteten og bidrage til øget tryghed i aften timerne.

Ved fristederne kan kunst bruges til at gøre stederne noget særligt og Sundholmsk. Overdækningen kan med fordel have karakter som noget særligt og i sit udtryk pege på umage og omsorg.

Primære indgange til de forskellige bygninger kan tydeliggøres med kunst, ved at arbejde med skiltning og lys. Skiltning kan i både form og materialitet tage afsæt i Sundholms historie og være med til at fortælle stedets kulturarv.

Med inspiration fra en række kunstprojekter i samarbejde med socialt udsatte foreslår vi videre, at Brigadeporten udvikles som et udstillings- og formidlingsvindue til Sundholm og livet som udsat. Det kan være i form af små udstillinger, lydfortællinger eller fotografiske portrætter, som giver indblik i liv, historie og hverdagsoplevelser fra Sundholm.

Stemmer fra Sundholm

"Alt skal være praktisk og have en funktion på Sundholm i dag. Kan man ikke lave noget, der bare er pænt eller uden funktion."
 (Hjemløseorganisationen SAND)

Særlig belysning ved indgange

Lyskunst. Vollmond
Foto af Anders Sune Berg

Lyskunst. 1:1 landskab

Lyskunst. AVPD

Fristeder. Foto Koefod Skole

Byrumskunst. VEGA og Julie Stavad

Lyskunst

Udstilling i Brigadeporten

Mindested

Livstræer - udpegning af historiske træer

Kunstprojekt med hjemløse i Aalborg

Belægningskunst

Os. / Carlberg / Sweco

Mindre åbningstræk

Øjne på gaden

Stemmer fra Sundholm

“Det vil hjælpe os, hvis brystningen blev sænket, så vi kan følge med i hvad der sker på gaden og melde det eller hjælpe. Det er ikke muligt i dag uden at gå udenfor”
(Leder stofindtagelsesum Sundholm)

”Os fra kvindeherberget sidder altid her [Trappen ved plejecenteret] fordi det er væk fra mændene og personalet kan altid se os”
(Beboer kvindeherberget)

Påbygning

Ved at påbygge mindre vinterhaver kan der skabes rum som kobler inde med ude med lavere brystning end de eksisterende bygninger

Sænket brystning

Sænkede brystninger kan skabe visuelt fobindelser hvor dette er muligt.

Niveaufri adgange/særlige steder

Ved at sænke gulvet og opnå niveaufri adgang kan bygningernes liv koble sig til gaderummet. Sundholms brugere har særligt behov for en universelt tilgængelig bydel.

Tilgængelighed

Niveaufri adgange etableres som landskabselement med ophold i tråd med de historiske bygningers detaljer og tyngde.

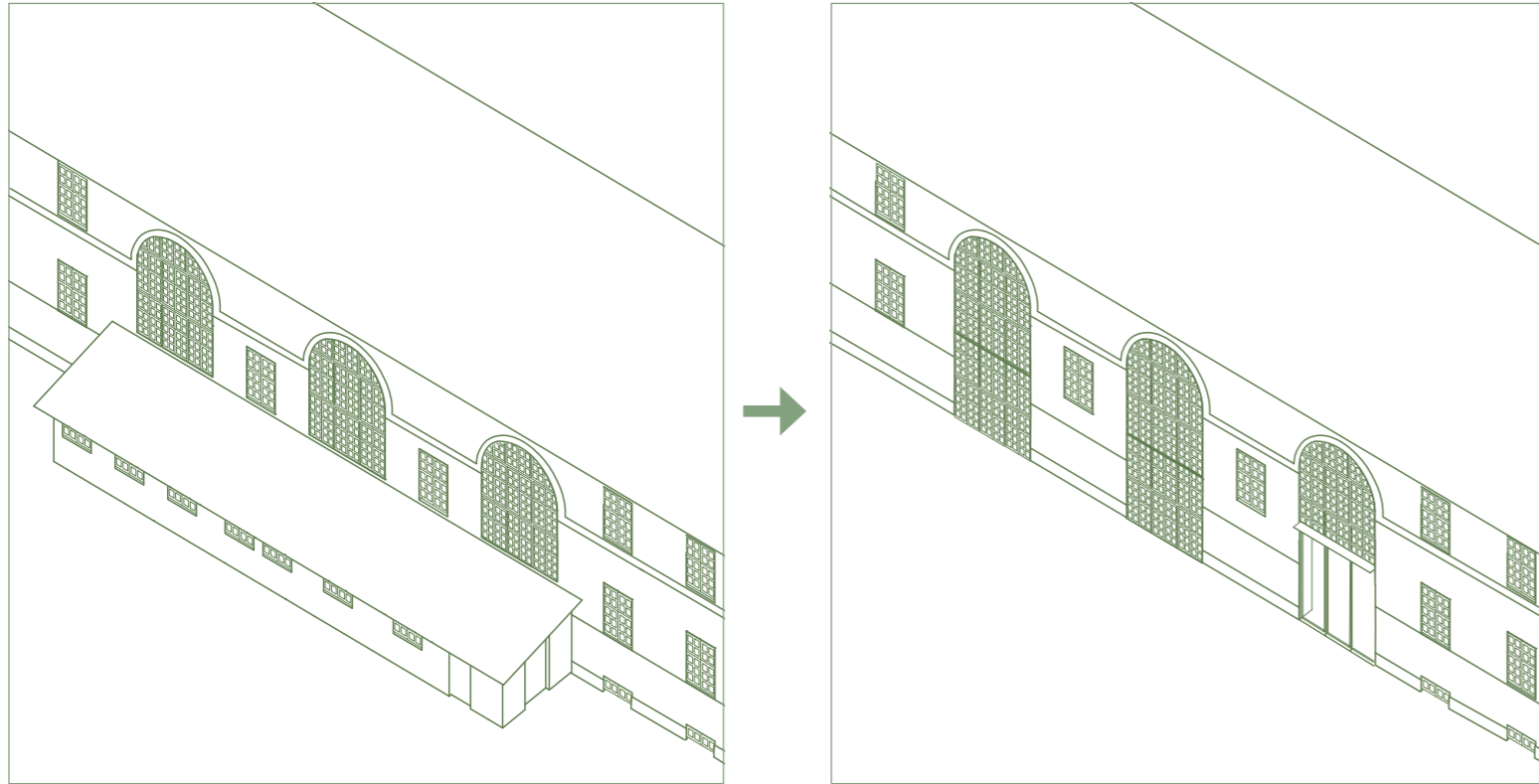

Aktivitet

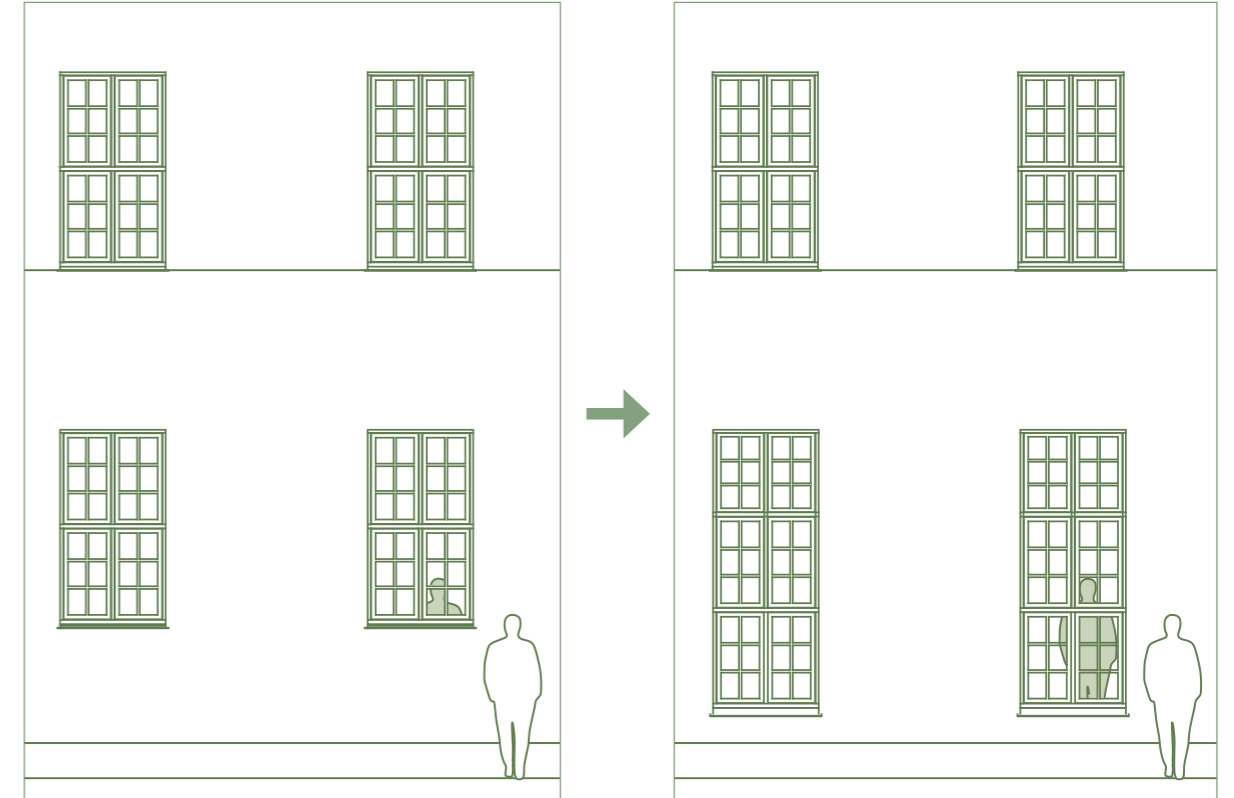
Nyt væksthuis vil understøtte dyrkning og skabe tryghed omkring hovedforbindelserne i byhaven.

Mindre åbningstræk

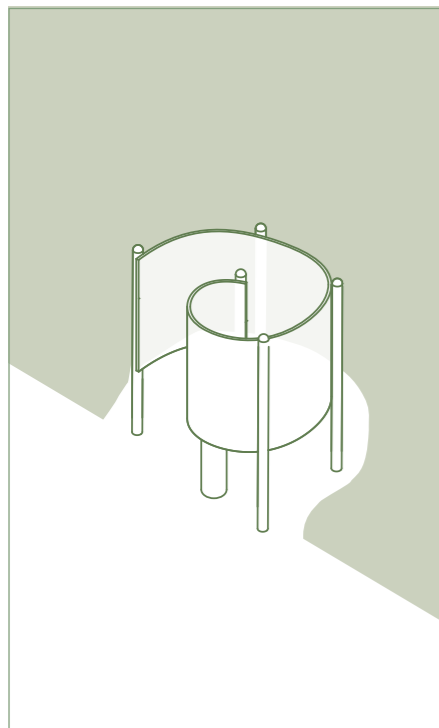
Åbning af natcaféens facade

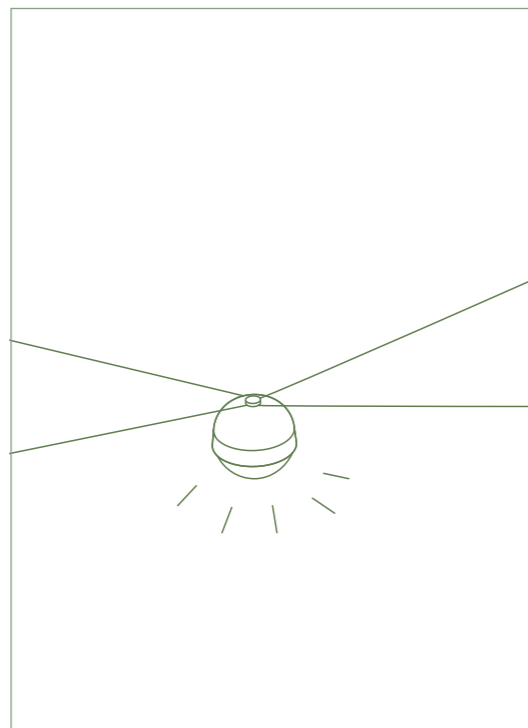
Sænke brystning udvalgte steder

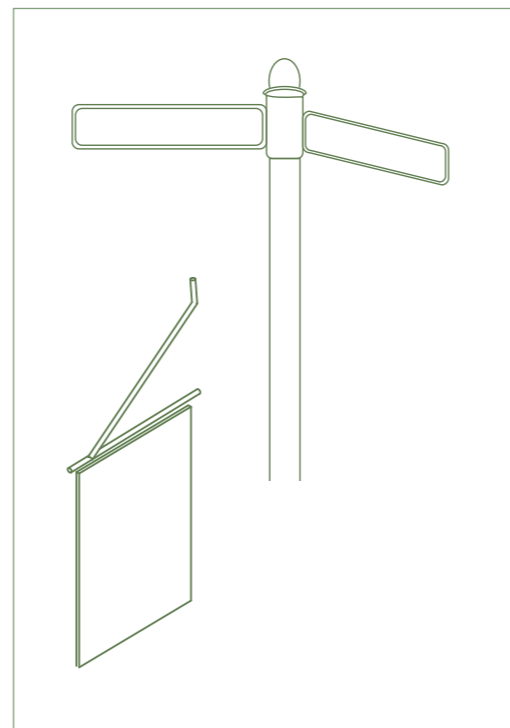
Etablering af pissoir

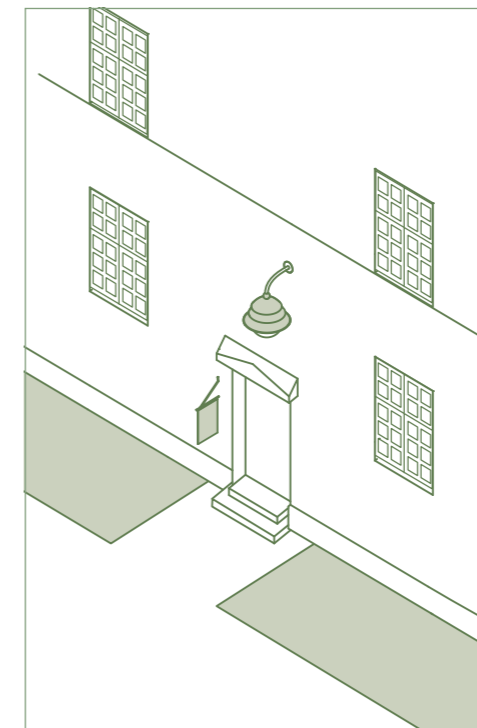
Wirehængt grundbelysning

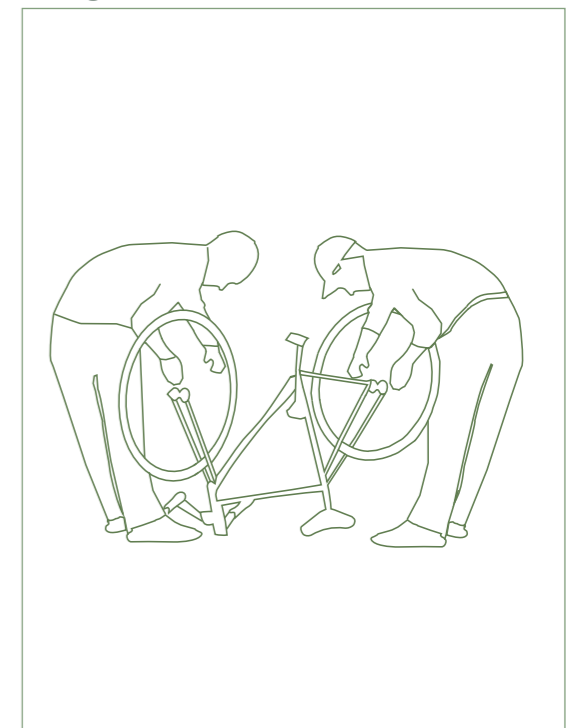
Skitning

Tydeliggørelse af indgange med belysning og skitning

Afprøvning af socioøkonomiske tiltag

Igangværende projekter i Sundholm

Kultur i kant

Udover det generelle løft af Sundholms udearealer er der flere projekter igang i området som vil skabe bedre forhold for kulturfaciliteterne i Sundholm som i dag er nedslidte, dårligt udnyttede og svære at finde.

Håbet er, at man i fremtiden kan komme nemt til møder, events og aktiviteter i Sundholm 8, Maskinhuset og i Laden.

Drømmen er, at alle steder har fået et løft, så de fremstår som attraktive kulturelle fyrtårne for hele kvarteret og bydelen.

Maskinhuset

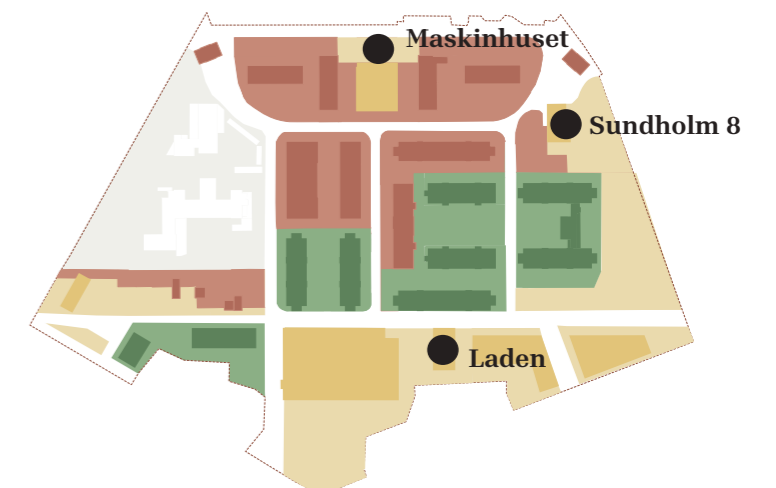
Den gamle kedelhal har stort potentiale som socialt og kulturelt mødested. Visionsplanen peger på, at en åbning af bygningen fra både nord og syd vil styrke stedet og gøre det muligt at afholde større arrangementer uden at være til gene for Sundholms beboere.

Laden

Et idéoplæg for Laden viser, hvordan den historiske træbygning kan få nyt liv med en nænsom restaurering, der giver mulighed for at bruge Laden som kreativt kulturværksted for hele kvarteret.

Sundholm 8

Et idéoplæg viser, hvordan en fornyelse af foreningshuset Sundholm 8 vil skabe bedre forhold for de omkring 100 lokale foreninger, der holder til i huset. Nye adgangsforhold, bedre mødefaciliteter og fællesområder kan styrke stedet og invitere flere med i fællesskaberne.

Det har fra starten været med stor ydmyghed, at vi som rådgiverteam er gået til opgaven med at sammenfatte Sundholms mange stemmer i denne ambitiøse visionsplan for de fysiske rammer.

Der findes intet som Sundholm andre steder i landet. Kombinationen af stedets markante historie som tvangsanstalt med voldgrav, nutidens smukke velbevarede kulturmiljø og omfanget af udsathed og kompleksiteten i borgernes sociale udfordringer er noget ganske særligt. Ansvar og opgaven med at tilbyde vores allermost udsatte medborgere værdighed og livskvalitet er enorm, men det samme er potentialerne i det fælles kommunale ejerskab, det smukke historiske anlæg, de rummelige naboer og ikke mindst de mange dygtige og dedikerede medarbejdere vi har mødt på Sundholm i vores arbejde med visionsplanen.

Efter at have talt med en meget bred vifte af områdets brugere, beboere, Københavns Kommunes forvaltninger og lokale aktører, og grundigt arbejdet med området og dets potentialer, er vi overbeviste om, at det kan lykkes. Der er mange dagsordener, mange hensyn og mange bundlinjer, som skal forenes, men alle deler ønsket om, at Sundholm i fremtiden ikke skal være et sted, hvor borgere ender, men et trinbræt, hvor man kan samle kræfter og få mulighed for at komme videre. Uanset hvor svære vilkår man har.

Det forudsætter naturligvis, at rammevilkårene er tilstrækkelige. Både organisatorisk, økonomisk og fysisk. Visionsplanen viser vejen for de fysiske rammer, og processen har demonstreret, at den organisatoriske vilje er til stede. Så nu er det op til de ansvarlige at tilvejebringe den nødvendige økonomi, så visionsplanen kan realiseres og indsatserne styrkes.

Held og lykke til os alle! Nu skal vi i gang!

Hilsen Rådgiverteamet
OS Arkitekter / Carlberg / SWECO